

"מבצע מוקד"

התכנון שהביא לנצחון עוד בטרם נורתה יריה אחת

מאת: יוסי פורת

היום הוא מוכן להתייצב בפני שר ההיסטוריה, ולהעיד על הדברים, כפי שרק הוא יכול. שלושה אנשים בלבד היו באמת לכל אורך הדרך בסוד פרטי התכנון של "מוקד". עיזר ו"י"אק" והוא, רפי סברון. משלושתם רק הוא נותר בינינו. ייבדל לחיים ארוכים. יוסי פורת שמע איך זה שהמלחמה הצליחה לפני שנורתה אפילו יריה אחת.

הסרן שתיכנן את כל מבצעי האוויר

בקיץ 1962 זומן סרן רפי סברון לתפקיד ראש מדור תכנון בענף מבצעים במטה חיל האוויר. היום זוהי מחלקה, אבל אז היה זה ענף, עם שלושה מדורים - תכנון מבצעי, פעילות שוטפת ושיטות לחימה. ראש הענף המיועד, יעקב "י"אק" נבו זימן את סברון אליו, מתוך הכרה והערכה לנווט, אז בן 27, שהיה בעל נסיון מבצעי עשיר ומגוון. הוא היה אז בעל ותק של כ-8 שנות טיסה כנווט קרב, כנווט מטוסי תובלה, כנווט מסוקים וגם מוסמך כטייס משנה על מסוקים. ההיכרות עם מיגוון המטוסים ונסיונו המבצעי, הפכו אותו בעיני "י"אק" נבו למועמד טבעי לשמש איש התכנון של חיל האוויר. כמה אנשים מנה אז מדור תכנון? לא יאומן - אדם אחד בלבד - סרן רפי סברון.

על כתפיו היתה מוטלת אז האחריות להשתתף בתכנון של כל המבצעים ה"כחולים" וה"ירוקים" בצה"ל של אותם ימים: ימי קרב, תכנון הגנה על שמי וחופי הארץ, תכנון כיבוש הגדה המערבית, תכנון כיבוש רמת הגולן, תכנון כיבוש ירושלים וכן לעסוק ב"מלחמה על המים" שהיתה אז בגבול הצפון, לקבוע שטחי נחיתה למסוקים, ואפילו תכנון מטסי ראוה של חיל האוויר ביום העצמאות, וכמובן פעולות מיוחדות. עד סוף 1965 כבר זכה סברון בזכות פעולות אלה ב-2 צל"שים של הרמטכ"ל, שהומרו לימים באותות מופת.

40 שנה אחרי שהעולם נדהם מנצחונו של צה"ל במלחמת "ששת הימים", חש רפי סברון, תא"ל מיל' יוצא חיל האוויר, ומי שנותר יחיד מבין מתכנני מבצע התקיפה האווירי "מוקד" ב-5 ביוני 1967, כי שר ההיסטוריה מבקש ממנו לשוב ולהעיד מה היה אותו תכנון מופלא. "שההיסטוריה תתיישב במקומה", הוא אומר, על רקע השגות שיש לו על ספרים ומחקרים שיצאו לאור במהלך השנים, והעוסקים באותה מלחמה.

רפי סברון נראה צעיר מגילו. הוא נושק כיום לגיל 72, ואחרי שפרש זה מכבר מעבודתו כראש אגף שליטה מבצעית של "אל על", הוא עוסק בשנים האחרונות בעיסוקים הקרובים להכשרתו האקדמית ולנסיוותיו. ככלכלן הוא עוסק בתחומי שוק ההון וכאדם רחב דעת הוא עוסק בתחביביו, כגון איסוף פריטי חרסינה עתיקה, קריאה והאזנה למוסיקה קלאסית.

במלחמת ששת הימים, היה לו חלק מרכזי ביותר בהצלחתה, בזכות היותו הצייר המרכזי בתכנון מבצע "מוקד" של חיל האוויר בתפקידו כראש מדור תכנון בענף מבצעים בחיל האוויר.

לדעתו, היתה זו מלחמה שתוצאותיה נקבעו לפני שנורתה ולו יריה אחת. בזכות התכנון של מבצע "מוקד" שבוצע באופן מדויק. כשהוא מדבר על "מוקד", הוא חי מחדש את מה שהיה לפני 45 שנה. העבודה שלו בתכנון "מוקד" היתה אפורה, אבל התכנון היה מעמיק, יסודי, יורד לפרטים הקטנים ביותר, ניתן לעדכון, מורכב אבל למעשה פשוט, מודולרי וגמיש. ומאד מאד תכליתי. כמו הרבה דברים בצה"ל, גם "מוקד" הורכב משלושה מרכיבים: התכנון, ההכנות והביצוע. הוא מעיד רק על התכנון.

מיראז' C3 ("שחק") - מתוך "המאבק לבטחון ישראל" (מהדורה מיוחדת לחברי "צוות" 2003) למיראז' היה משקל מכריע במלחמת ששת הימים

"מבצע מוקד" (המשך מעמוד קודם)

מטס חגיגי של מטוסי סופר מיסטר מעל ת"א (צילום: לע"מ)

"אי אפשר, אין לי זמן", אמר סברון. על רקע אינסוף המטלות שנדרש להן, אפשר להבין את תגובתו והסתייגותו. "אין לך בעיה", השיב יאק, "עשה זאת בניחותא". וכך היה.

כיום, קובע סברון, אין לו ספק שאותה "ניחותא" היתה אחד ממרכיבי היסוד בהצלחת התכנון. מאותו שלב הוא החל למעשה בעיסוק אובססיבי בתוכנית מבצעית שנועדה להשיג עליונות אווירית של חיל האוויר הישראלי על חילות האוויר הערביים.

במטה חיל האוויר התקיימו אז הערכות מצב ביחס לשאלה של השגת העליונות. ריכז אותן רע"נ מבצעים "יאק" נבו, ושותפו בהן רפי סברון ו-4 גורמי מטה: מודיעין - בראשות רע"נ 4 זאב לירון, אמל"ח - בראשות רע"נ 2 יואש "צ'אטו" צידון, רע"נ בקרה - אורן, שהוחלף בהמשך על-ידי מנחם זהבי, וראש להק הדרכה - שעה גזית. מסקנת הפורום היתה, שאם רוצים להשיג עליונות אווירית, צריך לשחק את בסיסי האויב ולפגוע במטוסים בעודם על הקרקע. "התוכניות המבצעיות של חיל האוויר שקדמו ל'מוקד' היו בלתי ריאליות לחלוטין", קובע סברון. "שכן הן לא התבססו כראוי על יכולות המטוסים.

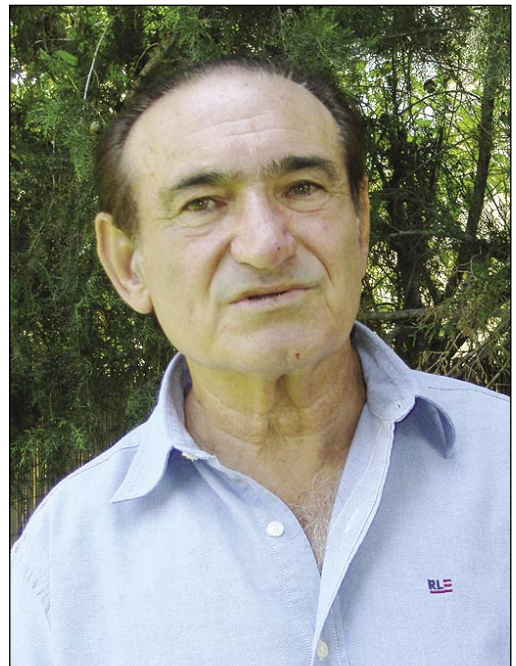
"כאן המקום להחמיא למוטי הוד. הוא לא היה מעורב ברוב שלבי התכנון. עיזר עבד, כדרכו, תוך עקיפת צינורות הפיקוד הרשמיים, והגיע היישר ל'יאק' לראש הענף, ולכן מוטי הוד לא היה בפרטי התכנון. 'יש לך תוכנית טובה יותר?', שאל מוטי את 'צ'אטו'. 'ל'צ'אטו' לא היתה תשובה. 'כשתהיה לך תוכנית טובה יותר - תבוא איתה', קבע מוטי, ונתן אור ירוק להמשך הדרך לביצוע מבצע 'מוקד'"

איפה התחיל סיפורו של מבצע "מוקד"?

בתוך בליל התוכניות האלה, הוא מספר, הגיע אליו יום אחד, בסוף 1962, או אולי תחילת 1963, "יאק" נבו, היישר מלשכתו של עיזר ויצמן מפקד חיל האוויר. "עיזר הורה להכין תוכנית להשגת עליונות אווירית על חילות האוויר הערביים, ואתה תכין תוכנית כזו". בערך באלה המילים אמר "יאק".

עיסקת המיראז'ים: מה היא עשתה ל"מוקד"?

בתחילת שנות ה-60 החליט עזר ויצמן לא להמתין בנושא תוכניות ההצטיידות ולרכוש 100 מטוסי מיראז' מצרפת. אותו מספר מטוסים שהזמין ח"א הצרפתי! החלטה זו, הדהימה את הצמרת הביטחונית והכלכלית הישראלית. מחיר כל מטוס היה אז 1.5 מיליון דולר. מחיר העיסקה היה, לדעת רבים, מעבר ליכולתה של ישראל הקטנה. לסקוב, הרמטכ"ל דאז, התנגד לרכש הזה, וקיץ את העיסקה ל-24 מטוסים בלבד. אולם, למזלו של עיזר ולמזלו של צה"ל, ב-1 בינואר 1961 פרש לסקוב מתפקידו. יורשו, צבי צור, בעצמו חניך הסורבון בפרץ, החליט לשוב ולהגדיל את ההזמנה ל-72 מטוסים. ואכן, ב-7.4.1962 נחתו ראשוני המיראז'ים בישראל. למיראז'ים האלה היה ערך עצום במלחמת ששת הימים, והמטוסים שנרכשו בעיסקה המוגדלת הוכיחו עצמם ללא עוררין במבצע "מוקד" ובקרבות האוויר שהיו במלחמה.

רפי סברון

התכנון, לדברי סברון.

"אתן דוגמא מנושא המודיעין. היינו צריכים לבנות נתונים על האויב, מהי הערכות האויב בשיגרה, מהי הערכות החירום שלו, מהי רמת המוכנות שלו, מהם ביצועי המכ"מ, מהם ביצועי הנ"מ של האויב, דהיינו באיזה גבהים ובאיזה טווחים, מה הם ביצועי מטוסי האויב להמריא ממסלול פגוע. יותר מכל עניין אותנו מהו מבנהו של כל אחד משדות התעופה של האויב, כיצד הוא בנוי, מאיזה חומרים עשויים מסלולי ההמראה, כדי להתאים להם את סוג החימוש, לשיתוקם".

- עבדת לבד על התכנון?

"אף פעם לא יכולתי לתכנן לבד. הייתי צריך להפעיל כל הזמן אנשים ומקורות, להוסיף עוד פרט לעוד פרט. אתן עוד דוגמא לנושא שהדהים אותי: התברר לי שהידע על יכולות 'כוחותינו' היה דל לא פחות מהידע על האויב. מפתיע, לא? כי לא היו 'ספרי מטוס' מעודכנים. הידע על יכולות המטוסים היה 'כללי' - מידע על טווח הטיסה, אבל מהו כושר הנשיאה בטווחים וגבהים משתנים, בהתאמה לחימוש - כל הפרטים האלה היו בשבילנו בהערכות המצב בבחינת נעלמים".

את מי לתקוף קודם - מטוסים או מסלולים?

אחת הסוגיות המרכזיות בהערכות המצב היתה הסוגיה את מי צריך לתקוף קודם. האם מטוסים, בטרם ימריאו, או מסלולים? "הגענו למסקנה שיש לשתק קודם את המסלולים. קודם חשוב 'לסגור' את שדה התעופה ולשתק את כושר הפעילות שלו ובעיקר למנוע על ידי כך מהמטוסים להמריא. תקיפת המטוסים עצמם נקבעה בעדיפות שנייה.

בדקנו איזה חימוש ראוי - האם לפגוע במסלולים בשתי פצצות של 100 ק"ג כל אחת, או אחת של 250 ק"ג? ובאיזה מרעום? באיזו השגיחה? האם להפעיל בתקיפה רקטות? האם להפעיל תותחים? עוד ועוד סוגיות שחייבו תשובות. השתמשנו בשדה התעופה מגידו לניסויי חימוש. על סמך הנוסוים הסקנו מסקנות, שהצטרפו למסד הנתונים שהלך והצטבר".

התכנון החל, כאמור, בסוף 1962 או תחילת 1963 ונמשך עד תחילת 1965, כשהמטרה היתה לבנות "פקודת אב" לחיל האוויר.

"בונים פקודה"

היה צריך לקבוע מטרות. במצרים היו אז 19 שדות תעופה ועוד 6 בסוריה ובירדן שהכילו כ-70 מסלולים מבצעיים. מספר כזה היה אז מעבר ליכולת התקיפה של חיל האוויר. היה צורך לבחור למטס התקיפה הראשון כ-10 שדות תעופה החשובים והמבצעיים ביותר. חשוב לזכור שעד אז נהגו בשיטת "הפצצת שטיח", בסגנון מלחמת העולם השנייה. שיטה מצויינת אך בזבזנית. ➤

שם המבצע: מדוע "מוקד" ולא "תומר"

באותם ימים, שמות מבצעים נקבעו על-ידי מחשב ביטחון שדה. שמות אופייניים היו אז 'חטפטוף' ו'סילפגון' וכו'. לא הסכמתי לשם כזה. באביב 1965 נקבע על-ידי רפי סברון השם "תומר", כשם בנו שאך נולד באותו זמן. "הגיע אלי בני יוסיפון, ידיד שלי", מספר סברון. "הוא אמר לי: 'למה לך לסבך את הבן הצעיר והיפה הזה במלחמה ובדם?'. ואכן, בזכותו של בני יוסיפון, ביטלתי את השם 'תומר'. יוסיפון הוא גם בעל הרעיון לשם 'מוקד'. ולמה כך? הסביר אז יוסיפון: 'התכנון והמבצע יימקדו את כל חיל האוויר למטרות מוגדרות, לכן ראוי לקרוא למבצע כזה בשם 'מוקד'. וכך היה".

➤ חלקן, כלל לא היו אפשרויות לביצוע, מה גם שהמיראז'ים הראשונים הגיעו באמצע '62 ולא נכללו בתוכניות אלה. לא היה מודיעין אווירי מסודר, אלא אקראי. פעלנו אז בשיטת 'רשת דייגים'. הטלנו אותה ומה שעלה - עלה. הידיעות נאספו לא על בסיס צרכים מבצעיים.

אני נזכר במקרה שמדגים את האקראיות של איסוף ידיעות המודיעין באותם ימים. ב-1957 חזרתי מגיחת צילום בתעלת סואץ, ובעודנו טסים בחזרה לישראל, ראיתי לפתע שדה תעופה צבאי, גדול, עם מטוסים צבאיים חונים בו. שדה תעופה בסיני שלא הכרתי קודם, ולא ידעתי על קיומו.

צילמתי את השדה, וכשנחתתי, דיווחתי לאנשי המודיעין, שהרימו גבה, כי פשוט לא ידעו על שדה כזה! היום זה נשמע כבדיחה. אבל אז התברר שכך התגלה לנו לראשונה ש"ת צבאי בשם ג'בל ליבני בסיני".

דוגמא נוספת לחוסר ריאליות של תוכנית לתקיפת שדות תעופה באותם ימים היתה סוג האימונים. מדינת ישראל רכשה אז מטוסי "ווטור", לשימוש כמפציצים. "כשבדקתי במה מתאמנים הווטורים, שהיו אמורים להיות המטוס ה'טבעי' לתקיפת שדות תעופה, התברר לי שהם מתאמנים בעיקר בקרבות אוויר. למה? כי יותר כיף לטייס קרב להתאמן בקרבות אוויר מאשר באימוני ניווט ארוכים ומייגעים ובמטווחים.

דברים מסוג זה, של 'חורים במודיעין' ושל אימונים לא ממוקדי מטרה, ועוד נושאים נוספים - הדהימו אותי והביאו אותי למסקנה שצריך לבנות 'פקודת אב' שכל חיל האוויר יהיה מסונכרן עליה".

המציאות הזו, שהצריכה שינוי, מסבירה גם היא את אורך הזמן של

מלחמת ששת הימים נלמדת בבתי הספר הצבאיים בעולם, בעיקר בזכות מבצע "מוקד". רפי סברון מצר שההיסטוריה שלנו לא נלמדת אצלנו כהלכה, ולא נחקרת אצלנו במדויק. באופן מפתיע, ואולי אירוני, הוא מתרשם מיכולתם של צבאות זרים ללמוד את המלחמה ואת "מוקד". למשל, הוא הוזמן להרצות באוסטרליה. לתדהמתו, התיאור שתאר גנרל אוסטרלי את המערכה ואת מבצע "מוקד" היה מדויק, יותר ממה שהוא ציפה

מה הרגיש הסטודנט רפי סברון ב-5 ביוני 1967? ומה הקשר למבצע תקיפת טילי הנ"מ בסוריה?

"פורמלית, כסטודנט באותם ימים, הייתי ב-1967 בהצבות חירום של מבצעים בחיל האוויר. כשבועיים לפני המלחמה, במהלך 'ימי ההמתנה' המפורסמים, נקראתי בדחיפות למטה חה"א, ונתבקשתי לטפל בעדכון של 'מוקד'. סירבתי!", מפתיע סברון. "סברתי, שהיה לי אז פער של שנה וחצי - תקופה שבה לא הייתי קרוב למידע. לא הייתי מוכן לבצע שינויים בחטף, עם פערי ידע כאלה.

לשמחתי, התוכנית נשארה למעשה ללא שינויים עקרוניים, פרט כמובן לעדכונים שוטפים שהיו מחוייבי המציאות ושבוצעו ללא קושי בגלל תכונת המודולריות של הפקודה.

עם פרוץ המלחמה, נכנסתי לתכנון מבצעים משולבים במלחמה, ומבצע האיגוף האווירי של אום כתף, למשל, הוא תכנון מוקדם שלי. שני מבצעים משולבים נוספים בוצעו אז: הנחתת כוחות במרש"ל - מרחב שלמה - והנחתת כוחות של צנחנים ברמה הסורית של אז. שני המבצעים האחרונים היו מבצעים ב'שליפה', שבהם השתתפתי בביצוע. האמת, שסיפוק מיוחד וקורת רוח היו לי גם שנים מאוחר יותר, בזכות מבצע 'מוקד'. היתה לי הנאה מתוצאות המבצע האווירי לחיסול משגרי הטילים נגד מטוסים בסוריה, שבוצע בשנת 1982 שנקרא מבצע 'ערצב 19', שבראש התכנון שלו עמד אז אל"מ אביאם סלע. בתחקיר שנערך למבצע, הוזכר שחיל האוויר הישראלי הפנים את השיטה והערכים התכנוניים שבניתי בין 1963 ל-1965."

- מה היה מיוחד ב"פקודת האב"?

"היו בה דברים שלא היו קודם לכן בתכנונים. הכי חשוב שהיא היתה מפורטת ביותר. לכל מטוס במבנה נקבע לאיזה נקודת סגירה מתוכננת על המסלול הוא מופנה, איפה הוא יגביה, איפה הוא ישחרר פצצות וכו'. דבר ייחודי אחר היה המודולריות. מעין 'קוביות' תכנוניות. אם השתנתה ההיערכות ונוסף שדה תעופה צבאי במצרים, כפי שקרה לגבי ש"ת ביר ת'מדה, לא היה צורך לבנות את הפקודה מחדש, אלא רק לשנות שורות וקטעים מועטים בלבד. ואם נוספה לנו בחה"א טייסת, כגון טייסת 107 של האוראגנים, בפיקודו של יעקב טרנר, אז נוסף לנו סד"כ חדש והוספנו עוד 'קוביות' לתכנון. בזכות התוכנית, חה"א הישראלי למד אז לעבוד בדרך של תכנון מדויק, מפורט, מודולרי, והפועל היוצא היה שבשלב השני של ההיערכות למבצע 'מוקד', שלב ההכנות, המודיעין הכין תיקי מטרות, וההדרכה (המשך בעמוד 37)

הגענו לטכניקה לפיה 'הנחנו' כל שדה תעופה תחת זכוכית מגדלת ובחנו, למשל, מהו אורך המסלול, מהי יכולת ההמראה ממסלול קצר, ומהן נקודות התורפה שפגיעה בהן תשתק את שדה התעופה. היו מסלולים ושדות שנקבעו בהם שלוש נקודות תורפה, והיו כאלה בעלי חמש נקודות. בחינת כל שדה ושדה איפשרה לנו להחליט על נתיב שלא יתגלה, זאת על-פי יכולות הגילוי של מכ"מ האויב, יכולות הגישה שלנו בנתיבים וכו'. ככה בנינו את הפקודה, שהיו לה הרבה מאד נספחים, כל נספח באחריותו של גוף המטה המתאים: למשל נספח מודיעין, נספח הערכות של תחנות מכ"מ ושל פריסות ואמצעים, נספח קשר ובקרה, נספח חימוש, נספח כוחות ומשימות, נספח נתיבים ועוד. 'שיטת התקיפה' שנקבעה הייתה פונקציה של יכולות החימוש, של הגישה למטרה, של גובה הטיפוס וגובה שחרור החימוש, של מיקום הנ"מ ועוד. כל פרט נלקח בחשבון התכנון."

לוי אשכול ועיזר ויצמן (צילום: פריץ כהן, לע"מ)

המבצע בו הושמדו חילות האוויר הערביים במלחמת ששת הימים

מוטי הוד - המוציא לפועל של מבצע "מוקד"

התמונות והשרטוטים - מתוך אטלס "כרטא" - "לא על מגש של כסף"

מטוסים מצריים שהושמדו על הקרקע

מרכזי הוד

5 ביוני 1967. המלחמה נפתחה בשעה 07:45 בבוקר כאשר מטוסי חיל האוויר יצאו למבצע "מוקד". אין ספק כי הדמות המרכזית בהצלחת ההוצאה לפועל של מבצע "מוקד" הייתה של אלוף מוטי הוד, מפקד חיל האוויר, אשר פיקד על החיל במלחמת ששת הימים ובמלחמת ההתשה

מאת: דני שלום

אולם למעשה, באותן שעות כבר הוסר האיום האווירי על ישראל, וצה"ל הסתער קרקעית ללב סיני, וכבר כבש את הצירים העיקריים המובילים לעבר תעלת סואץ.

היה זה סיום מוצלח ל"תקופת ההמתנה" - לשלושה שבועות של מתיחות, שהלכה וגאתה מאז הודיעו המצרים על סגירת מיצרי טיראן וסילוק כוחות האו"ם מהגבול ברצועת עזה.

אלוף מוטי הוד לא היה מוכר בציבור. למעשה, הוא נחשף מעט מאד בתקשורת ערב המלחמה. אולם אין ספק כי הוא היה דמות מרכזית במלחמת ששת הימים: הוא קבע את לוח הזמנים של פתיחת המלחמה, וחשוב מכל - הוא הכריע בעד אחת מתוכניות הלחימה המפתיעות ביותר בתולדות הלוחמה האווירית בעולם.

מוטי הוד (פיין) נולד בדגניה בשנת 1926 והיה חבר ב"הגנה". הוא התגייס בשנת 1944 לצבא הבריטי ולאחר מכן גויס לפלמ"ח ויצא לאירופה כדי לעסוק בהברחת עולים ופליטי שואה לישראל. ➔

"היום התמודדנו עם חילות האוויר של מצרים, ירדן, סוריה ועיראק. במערכה זו השמדנו כ-400 מטוסי אויב". כך פתח אלוף מרכזי הוד את דבריו בשעת חצות, בין ה-5 ל-6 ביוני 1967. ההודעה הפתיעה רבים, לא רק בארץ אלא גם בעולם כולו. האווירה ביום הלחימה הראשון היתה קשה - הציבור היה שרוי בערפל קרב מכוון שפזרה מערכת הביטחון, וצה"ל הוציא רק ידיעות לקוניות בנוסח "כוחותינו נלחמים בדרום". או "מטוסינו הניסו מטוסי אויב".

על תכנון מבצע "מוקד" ראה ראיון מיוחד עם תא"ל מיל רפי סברון, רמ"ד תכנון בחיל האוויר דאז, המתפרסם בגיליון זה. המערכת

מוטי הוד - המוציא... (המשך מעמוד קודם)

פקודת המבצע, שכונה "מוקד", לא היתה מובנת מאליה. אנשי חקר הביצועים של ענף אמל"ח, נתנו לתוכנית רק 30 אחוזי הצלחה. אבל מוטי אהב את התוכנית בשל פשטותה ויכולתה להקנות ניצחון חד-משמעי ומכריע לחיל האוויר

היה איכר באופיו, אשר דגל בתוכניות פשוטות, אולם הקפיד על ביצוען עד תום. מוטי אהב להיות במרכז השליטה של חיל האוויר ולנהל את הקרבות אישית, כאשר סטופר נתון בידו והוא שולח לקרב את הטייסים הטובים ביותר שלו. שלא כמו עזר ויצמן, מוטי לא התערב בקרבות, אלא קבע להם גבולות, והפסיק אותם רק כאשר המצב חייב זאת. מוטי היה מפקד חיל האוויר בשתיים מן המלחמות התובעניות

לאחר שעבר בהצלחה קורס טיס איטליה, נשלח לקורס טיס מתקדם בציכוסלובקיה וסיים אותו בהצלחה רבה. מוטי התגלה כ"טייס טבעי", ובסוף הקורס נבחר להטיס לישראל את אחד ממטוסי ה"ספיטפייר" שנרכשו במדינה זו, בטיסה ארוכה ודרמטית מצ'כיה דרך יוגוסלביה לישראל.

מוטי הצטיין כטייס קרב, ולאחר שהשלים את קורס הטיס הראשון בישראל (קורס מינוס 2) עם דני שפירא, שעיה גזית ז"ל וטייבי בן שחר ז"ל, הופנה לטייסת הקרב הראשונה ברמת דוד. במשך השנים הא התקדם, פיקד על טייסת "אורגאן" ולאחר מכן החל את דרכו במטה חיל האוויר בתפקידים שונים. משך תקופה ארוכה הוא נחשב כנתון בצילו של עזר ויצמן, המפקד הכריזמטי של חיל האוויר, וגם הקידום שלו לתפקיד מפקד החיל לא היה ברור מאליו: הרמטכ"ל, יצחק רבין העדיף לתפקיד את גדעון אלרומ, ולאחר שמוטי נבחר, הוא החליט לדחות את מתן דרגת האלוף עד שמוטי "יוכיח את עצמו".

מוטי לא נזקק ליותר מדי זמן כדי לעשות זאת. הוא הגדיר לטייסיו את המטרות ואלה לא היססו להשיג אותן. העיקרית שבהן: "מבחן הניצחון" או בעברית פשוטה: הפלות בקרבות אוויר. ואמנם ההפלה הראשונה בקרב בין מיראז' למיג 21, הושגה כבר ב-14 ביולי 1966. היתה זו גם מתנה נאה ליום הבסטיליה של צרפת, ספקית המיראז'ים.

ב-7 באפריל 1967, נערך קרב ממושך בו הופלו שישה מטוסי מיג 21 סוריים. רק אז העניק רבין למוטי את דרגות האלוף. עד פרוץ מלחמת ששת הימים, כחודשיים לאחר מכן, צברו טייסיו של מוטי כבר 11 הפלות בקרבות אוויר מול סוריה ומצרים. "מוטי היה אדם פשוט, שאהב דברים פשוטים", אמר עליו סא"ל (לימים תא"ל) רפי הרלב, אחד מקציני המטה הבכירים שלו. הוא

דני שלום, כתב צבאי, היסטוריון ופרשן ביטחוני, פירסם עד כה תשעה ספרים בתולדות התעופה בארץ ישראל. בין השאר פירסם את הספר "כרעם ביום בהיר - כך הושמדו חילות האוויר הערביים במלחמת ששת הימים". ספרו "רוח רפאים מעל קהיר - חיל האוויר הישראלי במלחמת ההתשה 1967-1970", עומד להתפרסם בקרוב.

סדר כוחות של חילות האוויר ערב 5 ביוני 1967

ישראל	מצרים	ירדן	סוריה	עיראק	לבנון
מטוסי קרב	228**	24	92	130	31
מטוסי הפצה	19		2	21	
מטוסי תובלה	51	7	5	23	2
מסוקים	45	4	10	50	5
סה"כ	343	35	109	224	38

* סד"כ מלא כולל מטוסים בשיפוץ ובתיקונים ** כולל 47 מטוסי אימון "פוגה מגיסטר"

אותו: "קינדלה - אתה יכול להבטיח שתל אביב לא תופצץ?". מוטי הבטיח כי המראות מהתקפות האוויר הגרמניות על לונדון לא יחזרו בתל אביב.

מתי יגיבו המצרים?

בעיה נוספת שהטרידה את הוד ואנשי המבצעים היתה כמה זמן יחלוף עד שחיל האוויר המצרי יגיב, ומטוסיו יחנקו כדי ליירט את מטוסי חיל האוויר, או לתקוף מטרות בישראל? מטוסי התקיפה הישראליים היו עמוסים בדרך למטרות וקצרים בדלק בטיסה הביתה. סביר להניח, כי יהיו גם נטולי חימוש בדרך חזרה. בחודשים שלפני המלחמה ערכו אנשי המודיעין "תרגילי גירוי" נגד חיל האוויר המצרי כדי לעמוד על משך הזמן שנידרש להעברת הודעה מתצפית על הגבול למפקדה בעורף, וכמה זמן נדרש עד שמערכות המכ"מ מגלות את המטוסים ומעבירות לחדר השליטה את ההודעות.

מוטי לא סמך על אנשי הצבא שאינם מחיל האוויר, כי יבינו את מהות המבצע וחשיבותו. גם הפוליטיקאים היו חשודים בעיניו. בשל כך הוא הציג בפני חברי הממשלה לוח קרטון פשוט, ועליו עמודות ושעות פעולה. "כך אנו מתכוונים לפעול", הוא אמר. הוא נקרא עם רבין לפגישה עם ראש הממשלה לוי אשכול, ששאל אותו: "קינדלה - אתה יכול להבטיח שתל-אביב לא תופצץ?". מוטי הבטיח כי המראות מהתקפות האוויר הגרמניות על לונדון, לא יחזרו בתל אביב

כדי להפחית מזמן התגובה הזה, הועלו מספר פתרונות שהעיקרית בהן היתה ההפתעה. זו תושג על-ידי טיסה בגובה נמוך ביותר, ובין אונות המכ"מ המצרי.

מתי יגיבו שאר חילות האוויר הערביים?

היה צפוי, כי לאור המתיחות בחודשים מאי ויוני 1967 וההסכמים הצבאיים שנחתמו בין נאסר, חוסיין ושליטי עיראק וסוריה, יצטרפו חילות האוויר של מדינות אלה למלחמה נגד ישראל. בפני מוטי עמדה השאלה: בתוך כמה זמן יגיבו חילות האוויר הערביים? לאור האיבה הטבעית ששררה בין חוסיין לנאסר ושאר השליטים הערביים, והחשדנות ההדדית ביניהם, כמו מידע על המהירות בה ניתן להעביר תשדורות בין המפקדות של הצבאות השונים, העריך מוטי כי יידרשו לשם כך לפחות שעותיים - זה פרק הזמן שהיה נחוץ לו כדי להשמיד את המטוסים העיקריים של מצרים ולהתפנות לטיפול בחילות האוויר האחרים.

שמירת הסודיות

סודה הגדול של תוכנית "מוקד", לבד מן הפשטות שלה, היה שמירת הסודיות. את המטרה הזו השיג חיל האוויר על-די הוראה חד משמעית לטייסים לטוס בגובה נמוך, ולשמור על דממת

ביותר של ישראל: מלחמת ששת הימים ומלחמת ההתשה. המבחר הגדול ביותר של מוטי כמפקד היה ביום הראשון של ששת הימים. בחיל האוויר גובשה באותם ימים תוכנית לתקיפת חילות האוויר הערביים, אשר יישמה את ההחלטה האסטרטגית להשיג עליונות אווירית מיד עם פרוץ מעשי האיבה. פקודת המבצע, שכונה "מוקד", לא היתה מובנת מאליה. אנשי חקר הביצועים של ענף אמל"ח, נתנו לתוכנית רק 30 אחוזי הצלחה. אבל מוטי אהב את התוכנית בשל פשטותה ויכולתה להקנות ניצחון חד-משמעי ומכריע לחיל האוויר. התוכנית גובשה, נכתבה, נכרכה בקלסר כחול, והועברה לכל טייסות הקרב. הטייסים החלו להתאמן לפי המשימות שהוכתבו בפקודה לכל אחת מהטייסות. ערב המלחמה היו עדיין מספר נושאים עקרוניים שחייבו החלטה של מוטי:

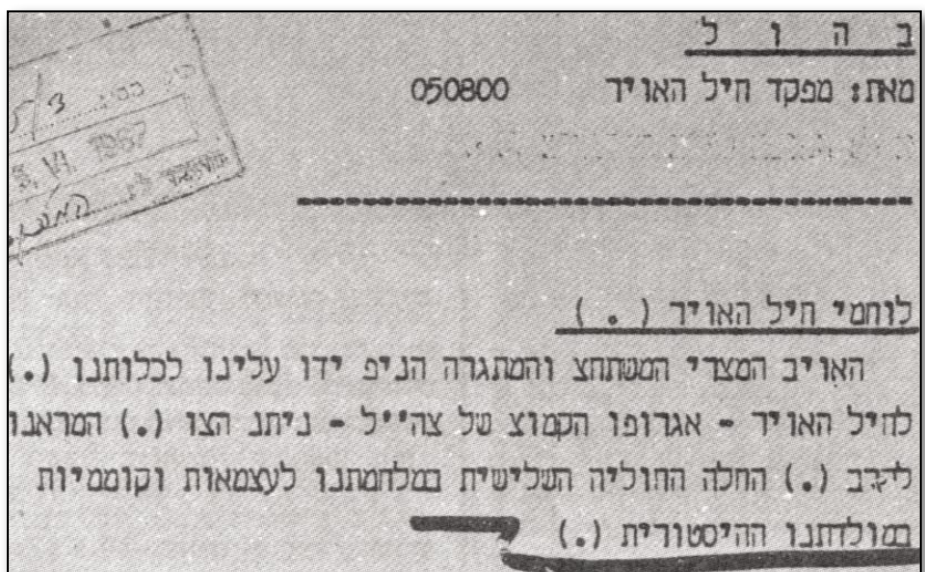
שעת התקיפה

בפקודת המשימה לתוכנית "מוקד" היה הסעיף "שעת הפעולה". עזר ויצמן, חניך המסורת הבריטית הבנויה על סרטי "המטוסים המריאו עם שחר", דגל בשעת בוקר מוקדמת. מחברי התוכנית המליצו על השעה 07:30 במצרים, כאשר הערפילים הראשונים נמוגים וניתן לראות היטב את המטרות. לבסוף, מחוסר החלטה, נכתב בפקודה: "שעת הש' תיבחן עניינית לקראת ביצוע". לאחר בחינת האופציות הוחלט על השעה 07:45. מוטי הוד החליט על השעה, והכתיב בכך לצה"ל כולו את שעת פתיחת המלחמה.

הגנת שמי ישראל

בפני מפקדי חיל האוויר היתה שאלה פתוחה: כמה מטוסים להשאיר להגנת שמי ישראל? היו שהציעו להשאיר לפחות שלוש טייסות (כ-70 מטוסים), אחרים אמרו שאין צורך להשאיר אף מטוס אחד - המיראז'ים הראשונים שיתקפו הם שיחזרו ויגנו על שמי ישראל. מוטי היה זהיר, והחליט להשאיר תריסר מטוסים - רביעיה מכל אחת מטייסות המיראז' שפעלו ברמת דוד, תל נוף וחצור.

מוטי לא סמך על אנשי הצבא שאינם מחיל האוויר כי יבינו את מהות המבצע וחשיבותו. גם הפוליטיקאים היו חשודים בעיניו. בשל כך הוא הציג בפני חברי הממשלה לוח קרטון פשוט, ועליו עמודות ושעות פעולה. "כך אנו מתכוונים לפעול", הוא אמר. הוא נקרא עם רבין לפגישה עם ראש הממשלה לוי אשכול, ששאל

ששת הימים: דבר מפקד חיל האוויר אל חייליו

חיל השריון בדרום - סוף מאי 1967 (צילום: משה מילנר, לע"מ)

מערב ועוד. מוטי ווטור נשלחו לבסיסים הרחוקים בני סואף ועד לוקסור במדבר הגיעו.

למעשה כל מוטי הקרב והתקיפה השמישים של חיל האוויר השתתפו במבצע: 183 מטוסים המריאו בשעת הבוקר, כל אחד בשעה המתאימה לו, ותקפו את המטרות.

ואכן, בשעה 07:45 הותקפו בבת אחת 11 בסיסי האוויר העיקריים של חיל האוויר המצרי.

מוטי לא הותיר את המטוסים שיצאו למשימה או חזרו ממנה

אלחוט מוחלטת. הטיסות נערכו בגובה החולות, ורבים תיארו כיצד מתרומם אד של מים מאחורי המטוסים שיצאו למטרותיהם מעל הים התיכון.

לאיש מן הטייסים והנוטים לא הותר לפתוח את מכשירי הרדיו עד עשר דקות לפני התקיפה. אסור היה לדווח על תקלות, על בעיות, על איש צוות שנפגע או לא המשיך במשימה בגלל תקלה. מטוסים ויחידות מיוחדות יצאו לשבש את מערכות הקשר והמכ"מ מיד עם התחלת הפעולה.

מוטי התקיפה יצאו למטרותיהם בין "כיפות" אונות המכ"ם, כדי שמערכות אלה, לא יוכלו לגלות אותם אלא משהגיעו למטרות או משכו לגובה לתקיפה.

כמו כן הופעלו מערכות שיבוש מכ"ם וקשר, שהעניקו לטייסים דקות ארוכות יותר של טיסה ללא גילוי (על פעילותם בתום הלוחמה האקלטרונית לפני ובמהלך המלחמה, ועל פיתוח אחת המערכות האלה זכה אל"מ יוסף נאור, ראש יחידת הל"א של חיל האוויר בפרס ביטחון ישראל, אותו קיבל, לאות הערכה, תוך כדי המלחמה).

לצורך הפעולה הותאמו טווחי הטיסה ליכולות המטוסים: מטוסי האורגאן והמיסטר בעלי הטווח הקצר יחסית, נשלחו לאל עריש, ג'בל ליבני וביר גפגפה ב"מעגל הקרוב". מטוסי מיסטר וסופרמיסטר פעלו נגד "המעגל השני" באיזור תעלת סואץ, בהם פאיד, כבירת, אבו סואר ואחרים. מטוסי המיראז' יצאו ל"קני הצרעות" בהם פעלו מטוסי הקרב המצריים באינשאס, קהיר

משך תקופה ארוכה הוא נחשב כנתון בצילו של עזר ויצמן, וגם הקידום שלו לתפקיד מפקד החיל לא היה ברור מאליו: הרמטכ"ל, יצחק רבין העדיף לתפקיד את גדעון אלרום, ולאחר שמוטי נבחר, הוא החליט לדחות את מתן דרגת האלוף עד שמוטי "יוכיח את עצמו". מוטי לא נזקק ליותר מדי זמן כדי לעשות זאת. הוא הגדיר לטייסיו את המטרות ואלה לא היססו להשיג אותן. העיקרית שבהן: "מבחן הניצחון" או בעברית פשוטה: הפלות בקרבות אוויר. ואמנם ההפלה הראשונה בקרב בין מיראז' למיג 21, הושגה כבר ב-14 ביולי 1966. היתה זו גם מתנה נאה ליום הבסטיליה של צרפת, ספקית המיראז'ים

מוטי הוד - המוציא... (המשך מעמוד קודם)

בפני מוטי עמדה השאלה: בתוך כמה זמן יגיבו חילות האוויר הערביים? לאור האיבה הטבעית ששררה בין חוסיין לנאסר ושאר השליטים הערביים, והחשדנות ההדדית ביניהם, כמו מידע על המהירות בה ניתן להעביר תשדורות בין המפקדות של הצבאות השונים, העריך מוטי כי יידרשו לשם כך לפחות שעתיים - זה פרק הזמן שהיה נחוץ לו כדי להשמיד את המטוסים העיקריים של מצרים ולהתפנות לטיפול בחילות האוויר האחרים

המודיעין, שכלל את מודיעין חיל האוויר, אמ"ן, "המוסד" וגורמים אחרים, יכול היה לתת למוטי תמונה ברורה על ההתרחשויות מעל מצרים בזמן אמיתי.

נושא שני היה היכולת של חילות האוויר הערביים להגיב. מוטי ערך בדיקות מדוקדקות של הנושא ואיפשר לעצמו "מרווח נשימה" בן שעתיים-שלוש. בתקופת זמן זו, היה עליו להשמיד את הכוחות המאיימים ביותר - המפציצים ומטוסי הקרב המתקדמים - ולכך כיוון את מבני התקיפה הראשונים.

הנושא השלישי היה השגת "זמן טקטי קריטי" להצלחת המבצע. השאלה הייתה: מה יהיה זמן התגובה של חילות האוויר הערביים האחרים?

על כך הוא אמר לרבין: "יצחק, תראה, יש לנו הערכה בוודאות גבוהה מאוד של 80-90 אחוזים שלפני שלוש שעות הם לא יכולים להגיב. ממש לא יכולים.

אם אנחנו מצליחים להשיג הפתעה טקטית, ייקח חצי שעה לפחות למצרים להבין מה קרה. חצי שעה נוספת תידרש כדי לנסות ולהסביר את זה לסוריה ולירדן.

הם יחששו שגוררים אותם למלחמה בלי שהם יודעים את האמת. יקח עוד חצי שעה בסוריה ובירדן עד שיחשבו מה עושים, ואנו כבר בשעתיים. המצרים היו בכוננות של חצי שעה. אנו הכרנו אותם היטב. 'כוננות חצי שעה' אצלם, פירושה שלפני שעה הם לא יוכלו להמריא. כאן יש לנו שלוש שעות". אלה היו שלוש השעות שהכריעו את המלחמה.

מוטי הוד, מפקד חיל האוויר אשר המשיך בתפקידו עד חודש מאי 1973, כולל בתקופת מלחמת ההתשה שהייתה מן המלחמות הקשות ביותר של חיל האוויר, קנה לו מקום של כבוד כאחד המפקדים הטובים ביותר שהיו לחיל האוויר הישראלי.

מבצע "מוקד" היה מבצע התקיפה הגדול האחרון בתולדות התעופה אשר נערך במתכונת של מבצעי מלחמת העולם השנייה, אלא שהוא נעשה על-ידי מטוסי סילון. ואכן מפה, מצפן ושעון עצר - אלה היו כל האמצעים בהם השתמשו הטייסים. וגם תפילה בלב.

חשופים: פטרולים של מטוסי מיראז' כבר ססו בשעת התחלת הפעולה מעל כל נתיבי הטיסה שנקבעו למטוסי התקיפה, ואחרים היו בכוננות להזנקה מיידית, כפי שאכן נדרש, מעל מספר בסיסי אוויר מצריים.

כדי לעמוד על היקף הנזקים, נשלחו מטוסי מיראז' לצלם בחליפה אחת את בסיסי האוויר העיקריים בלב הדלתא ולאורך התעלה, ומטוס ווטור סייר מעל הבסיסים הקדמיים בסיני וצילם אותם. מפקדי חיל האוויר המצרי היו המומים מהיקף הפעולה, וממספר הגיחות הרב, עד כי האמינו בכל לב כי חילות אוויר אחרים מסייעים לישראל, כפי שסיפר לימים נאסר לחוסיין בשיחת הטלפון המפורסמת שנקלטה על-ידי המודיעין הישראלי.

מחיר המבצע והמלחמה לא היה נמוך: במלחמת ששת הימים נהרגו 24 טייסים. אולם שלא כמו במלחמת יום כיפור בה אחוז האנשי צוות האוויר שנהרגו היה יחסית קטן למספר הגיחות, הרי במלחמת ששת הימים הניצחון היה ברור, מוחלט וללא עוררין. בשעות הצהריים כבר יכול היה חיל האוויר להוציא מטוסים לסייע בלחימה היבשתית בסיני, וגם לתקוף את בסיסי חילות האוויר של ירדן

סיור ימי ישראלי במיצרי טיראן - 1967 (צילום: יעקב אגור, לע"מ)

וסוריה. ירדן הוצאה מן המלחמה, מבחינה אווירית, בתוך מספר שעות. סוריה איבדה את כל היכולת הקרבית שלה בחזית, לאחר שהבריחה את כל מטוסי הקרב שנותרו לה לבסיסי האוויר הרחוקים.

פרשה יוצאת דופן שהעיקה עוד זמן רב על אנשי המבצעים של חיל האוויר התנהלה סביב תקיפת בסיס האוויר H-3 בעיראק. שלוש גיחות, שנתיבן הוכתב משיקולי טווח ודלק, יצאו באותם נתיבים לעבר בסיסי האוויר הקדמי בו פעלו מפציצים ומטוסי קרב. בפעולה אבדו שני מטוסי מיראז' ומטוס ווטור אחד, שלושה טייסים נישבו ושניים נהרגו.

מה באמת הביא להצלחת המבצע

לאחר המלחמה, עמד מוטי על מספר נושאים שהשפיעו על הצלחת מבצע "מוקד". הראשון בהם היה מודיעין בזמן אמת. מערך

"מבצע מוקד"

(המשך מעמוד 31)

דוגמא נוספת לחוסר ריאליות של תוכנית לתקיפת שדות תעופה באותם ימים היתה סוג האימונים. מדינת ישראל רכשה אז מטוסי "ווטור", לשימוש כמפציצים. "כשבדקתי במה מתאמנים הווטורים, שהיו אמורים להיות המטוס ה'טבעי' לתקיפת שדות תעופה, התברר לי שהם מתאמנים בעיקר בקרבות אוויר. למה? כי יותר כיף לטייס קרב להתאמן בקרבות אוויר מאשר באימוני ניווט ארוכים ומייגעים

לוודא שהנתיבים אכן לא יאפשרו גילוי מוקדם. הוא מצא שהנתיב לש"ת בלוקסור יתגלה מוקדם מהמתוכנן. זו הסיבה שאיחרנו את שעת ה'ש' בלוקסור".

המלחמה שנלמדת גם באוסטרליה

השאר כבר היסטוריה.

מלחמת ששת הימים נלמדת בבתי הספר הצבאיים בעולם, בעיקר בזכות מבצע "מוקד". רפי סברון מצר שההיסטוריה שלנו לא נלמדת אצלנו כהלכה, ולא נחקרת אצלנו במדויק. באופן מפתיע, ואולי אירוני, הוא מתרשם מיכולתם של צבאות זרים ללמוד את המלחמה ואת "מוקד". נושא "מוקד" נלמד בסימפוזיון בחיל אוויר האוסטרלי. להפתעתו, התיאור שתאר גנרל אוסטרלי את המערכה ואת מבצע "מוקד" היה מדויק, יותר ממה שהוא ציפה. הוא מתפלל שגם בצה"ל יילכו בדרך שבה הוא צעד בעת גיבוש מבצע "מוקד": רצינות, דייקנות, עומק, ירידה לפרטים, גמישות ופשטות. בקיצור, מתכון לנצחון.

הורתה לטייסות את סוג האימונים שיש לקיים - למשל דגש על ניווטים ארוכים ומטווחים. המערכת של חה"א למדה לעבוד באופן מתואם. ייחודה של התוכנית נבע גם מכך שהיא היתה בעלת 'חיי מדף' ארוכים, וקבעה שיטה לבניית תוכניות מבצעיות בעתיד".

- בתוכנית כזו בוודאי היו גם ערעורים והשגות על התוכנית...

"בענף אמל"ח, שבראשו עמד אז יואש 'צ'אטו" צידון, היה מדור חקר ביצועים. יום אחד, בקיץ 1965, לאחר שהפקודה פורסמה לטייסות, נקראנו לדיון דחוף אצל ראש מחלקת אוויר דאז, מוטי הוד, ושם הציגו אנשי ענף אמל"ח וחקר ביצועים תוצאות בדיקה שהם ערכו. הם הכניסו את נתוני התוכנית למחשב, והריצו אותה עם מקדמי טעויות ניווט, נתוני נ"מ ונתונים על אי מציאת מטרות. הערכתם על-פי המחשב היתה, שמתוך 8-10 שדות תעופה מיועדים במצרים, המטוסים יגיעו ויצליחו לשחק רק שדה אחד או שניים. 'אנו ממליצים לגנוז את הפקודה', היתה המסקנה של 'צ'אטו' ואנשיו.

אנחנו, אנשי המבצעים, היינו בתדהמה מוחלטת. האם זה יהיה סוף התכנון, אחרי שנים של השקעה, בדיקות, תיקונים, שינויים ושיפורים? האם הכל יירד לטמיון? כאן המקום להחמיא למוטי הוד. הוא לא היה מעורב ברוב שלבי התכנון. עיזר עבד, כדרכו, תוך עקיפת צינורות הפיקוד הרשמיים, והגיע היישר ל'יאק' לראש הענף, ולכן מוטי הוד לא היה בפרטי התכנון. 'יש לך תוכנית טובה יותר?', שאל מוטי את 'צ'אטו'. 'לצ'אטו' לא היתה תשובה. 'כשתהיה לך תוכנית טובה יותר - תבוא איתה', קבע מוטי, ונתן אור ירוק להמשך הדרך לביצוע מבצע 'מוקד'.

בהקשר זה, אני רוצה לציין, שעם יציאת הפקודה כטייטה למפקדי טייסות ולמפקדי יחידות, ביקשנו גם הערות והשגות. להפתעתנו, קיבלנו רק הערה אחת, שהגיעה משמואל כסלו מפקד יש"מ - יחידת השליטה. כסלו העיר כי הריץ את התוכניות על שולחן הבקרה, כדי

ששת הימים - תותח הוויצר 155 מ"מ בצפון (צילום: אריה קנפר, לע"מ)

מלחמת ששת הימים, ניצחוננו של "דור" האספרסו וכישלוננו של מחקר המלחמה

סא"ל מיל' אברהם זהר מעלה על נס את ניצחון "דור האספרסו" ב-1967, אך מצר על כשלו של מחקר ההיסטוריה הצבאית, שלא מאפשר למפקדי צה"ל הצעירים לעמוד באמת על לקחי המלחמות. הוא קורא להקמת "מכון לחקר המלחמות", שגם לחברי "צוות" יהיה בו חלק

מי שהגיע גם לחקר דרג זה היה אל"מ מיל' ד"ר עמי גלוסקא, כפי שפרסם בספרו "אשכול, תן פקודה".

מחקר אחר שהתבסס על מחקרי מחלקת היסטוריה, היה ספרו של ד"ר מתי מיזל - "המערכה על הגולן".

כך קרה שסיפור המלחמה ולקחיה, לא הגיעו למפקדים של המלחמות הבאות בדרך של מחקר צבאי מוסמך ורשמי. במלחמת ששת הימים היו הצלחות גדולות, אך גם כישלונות. מאלה גם אלה, לא ניתן להפיק לקחים, אם המחקרים ספונים בארונות המחלקה. הטיעון של כל ראשי מחלקות היסטוריה מאז היה, כי חסר במחקרים "אפראט מדעי" וציון מקורות.

ב-40 השנים שחלפו נפתחו ארכיונים רבים, אפילו ברוסיה. לצערנו, אין המסמכים בעולם הערבי פתוחים לחוקרים. מחוץ לצבא נעשו מחקרים רבים, ועם כל זאת התמונה לגבי המלחמה עדיין לא שלמה.

מחקר מלחמת ששת הימים השמור כיום במחלקת היסטוריה של צה"ל, בהשוואה לכל מחקרי מלחמות צה"ל עד כה, הינו המעמיק והמקיף ביותר והגיע הזמן לפרסמו.

המצב לא יותר טוב באשר למלחמות האחרות. המחקר על מלחמת יום הכיפורים הופסק באיבו, ובמקומו ניסתה מחלקת היסטוריה לפרסם מחקר תמציתי של סא"ל מיל' ד"ר אלחנן אורן, אך גם הוא לא חרג מארכיון המחלקה. מחקר אחר על מלחמת ההתשה, הכולל גם את ישיבות הממשלה וחומר ערבי, של כותב דברים אלה, לא פורסם בשל טענות לרמתו האקדמית. כך גם לגבי מלחמות לבנון והאינתיפאדות.

על כשלי המחקר נוספה העובדה כי רוב ראשי מחלקות היסטוריה, עד לאחרונה, לא היו היסטוריונים צבאיים ולא כתבו ולו מחקר אחד בתחום ההיסטורי-צבאי.

בשנים שבין מלחמת יום הכיפורים למלחמת לבנון השנייה, גימדו את מעמדה של מחלקת היסטוריה. אפילו דרגת העומד בראשה, הורדה מדרגת אל"מ לסא"ל. תקציבי מחקר הוזרמו לניסיון נפל למצוא תורה חדשה שכונתה "תורת המערכה".

אפילו נותני פרס ספרות צבאית הלכו עם הזרם והעניקו את הפרס לספר על תורה זו, שהובילה למה שקרה לצה"ל בשדות הקרב של לבנון של 2006. אפילו אוניברסיטת תל אביב, ביטלה את המגמה להיסטוריה הצבאית ובמקומה הקימה את ה"גולם" של תורת

מאת: סא"ל מיל' אברהם זהר

החיילים

הסדירים של מלחמת ששת הימים ומלחמת ההתשה, נולדו במלחמת העצמאות. מאות מהם נפלו בשנתם ה-19 וה-20. הם אלה שכוננו בנימת לעג "דור האספרסו".

מפקדי מלחמת "ששת הימים" הבכירים, בראשות יצחק רבין, מטה צה"ל ומפקדי הפיקודים, כולם היו בני דור תש"ח, אז

אברהם זהר

בני גיל של לוחמי ונופלי מלחמת ששת הימים. לכן לא מפתיע שבסיום המלחמה אמר חיים גורי כי "דור תש"ח מוריד את הכובע בפני 'דור האספרסו'".

מלחמת ששת הימים הייתה קו "פרשת מים" של ישראל. הניצחון הצבאי היה מדהים ושלם; אבל תוצאות המלחמה המדיניות והחברתיות היו אחרות ובאו לביטוי בקרע בעם, בסוגיית הויכוח על השטחים שנכבשו, בטענות ש"הכיבוש משחית" וכן במלחמות פחות מוצלחות, לאחר מכן, כמו מלחמת ההתשה, מלחמת יום הכיפורים ומלחמות לבנון.

למרות שמלחמת ההתשה פרצה סמוך לסיום מלחמת ששת הימים, סיימה מחלקת היסטוריה בראשות אברהם איילון (לימים תא"ל), מטובי ההיסטוריונים הצבאיים בישראל, מחקר מעמיק של המלחמה. המחקר התבסס על תחקירים, מסמכים, ישיבות המטכ"ל וחומר מודיעיני. המחקר חסר רק את הדרג המדיני, שכן עד למלחמת יום הכיפורים, נמנעה גישת חוקרי צה"ל לחומר זה.

מי שיכולים לפעול לתיקון "מזג האוויר הבריטי"

הינם חבורת יוצאי צה"ל, אנשי "צוות". לא

צריך להיות בוגר אוניברסיטה על מנת לכתוב

מחקר נאות, כל אחד בתחום עיסוקו בצה"ל.

צוותי עבודה כאלה יכולים לסייע למכון לחקר

מלחמות כאשר יקום, בהעמדת ספרים על כל

מלחמה. עדיין לא מאוחר לכתוב את המשך

התנ"ך, כסיפור של עם לוחם

ניצחוננו של "דור האספרסו"... (המשך מעמוד קודם)

ששת הימים – על סיפונה של צוללת (צילום: לע"מ)

הביטחון, שהובילה את תורת העדפת האש על התמרון וראו מה קרה לנו בלבנון בשנת 2006. את מקום החוקרים שגם חוו את שדה הקרב, תפסו תיאורטיקנים כדוגמת ג'ון קיגן הפותח את ספרו במילים: "מעולם לא הייתי בשדה הקרב".

בהיעדר מחקרים ראויים, או הקפאת מחקרים, נקטו בשנים האחרונות ותיקי המלחמות יזמה: צוות בראשות של אלוף מיל' שלמה להט סיים מחקר על מלחמת ההתשה. צוות אחר בראשות אלוף מיל' יצחק חופי ואלוף מיל' אורי שמחוני, סיים מחקר על מלחמת יום הכיפורים בגולן. העמותה הישראלית להיסטוריה צבאית ליד אוניברסיטת תל אביב, הוציאה את הספר "המאבק לביטחון ישראל" על המלחמות עד האינתיפאדה הראשונה ועד בכלל. ספר נוסף של העמותה שראה אור לפני כחודש, הינו "זירת קרב" - קרבות בולטים בתולדות ארץ ישראל ומדינת ישראל, למן קרב העי (יהושע בן-נון) ועד למלחמת לבנון הראשונה.

סיפור המלחמה ולקחיה, לא הגיעו למפקדים של המלחמות הבאות בדרך של מחקר צבאי מוסמך ורשמי. במלחמת ששת הימים היו הצלחות גדולות, אך גם כישלונות. מאלה גם אלה, לא ניתן להפיק לקחים, אם המחקרים ספונים בארונות המחלקה. הטיעון של כל ראשי מחלקות היסטוריה מאז היה, כי חסר במחקרים "אפראט מדעי" וציון מקורות

העמותה הישראלית להיסטוריה צבאית ועמותת גלילי, הם הגופים היחידים המקיימים פעילות חוץ אוניברסיטאית על מלחמות ישראל. בשנה זו עוסקים הסמינרים שלהם במערכת קדש ובקרבות אוגדתיים ופיקודיים במלחמות ישראל.

מחקרים אלה, מהווים את מימוש הרעיון להקים מכון לחקר מלחמות אשר, כנהוג בעולם הגדול, ישאיר למחלקת היסטוריה במסגרת הצבאית לעסוק במלחמה האחרונה ואת מחקרי יתר המלחמות יעביר לאקדמיה, בה מצויים רבים מחוקרי מחלקת היסטוריה בעבר שיש להם גם סיווג ביטחוני.

כך ניתן ליצור מודל מחקרי שיאפשר למפקדים הצעירים ללמוד את קרבות צה"ל, לא כ"מורשת קרב" גרידא אלא כפרקי היסטוריה צבאית, על ההצלחות והכישלונות. או אז יגלו כי כשלים היו בכל המלחמות, לרבות במלחמת ששת הימים המוצלחת.

או אז יגלו כי גבעת התחמושת, איננה רק שיר תהילה, אלא קרב גבורה, רצוף כשלים; כי קרב תל פאחר נלמד כ"מורשת קרב", אך קרב תל עזזיאת הסמוך, שהיה סיפור הצלחה, נשכח. הם יגלו שמפקדים הודחו גם במלחמת ששת הימים וכן ילמדו על חוסר מידע מודיעיני ב"זמן אמת" ועל בעיות לוגיסטיות שגברו במלחמת יום הכיפורים.

התלמיד הצבאי ילמד, כי בעיות מודיעיניות ולוגיסטיות היו בכל המלחמות וכן כשלי מנהיגות בכל הרמות, בצד מנהיגות צבאית עילאית וחכמה. התלמיד הצבאי ילמד, כי כוח אש ואפילו חמ"מ (חימוש מונחה מדויק), אינו תחליף למנהיגות צבאית חכמה ומובילה.

מי שיכולים לפעול לתיקון "מזג האוויר הבריטי" הינם חבורת יוצאי צה"ל, אנשי "צוות". לא צריך להיות בוגר אוניברסיטה על מנת לכתוב מחקר נאות, כל אחד בתחום עיסוקו בצה"ל. צוותי עבודה כאלה יכולים לסייע למכון לחקר מלחמות כאשר יקום, בהעמדת ספרים על כל מלחמה. עדיין לא מאוחר לכתוב את המשך התנ"ך, כסיפור של עם לוחם.

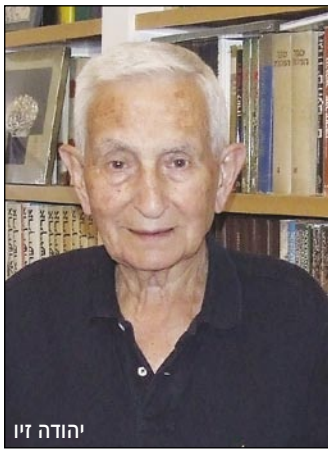

ששת הימים – חיל הקשר בפעולה (צילום: אסף קוטין, לע"מ)

כותב דברים אלה ישמח לתגובות בדוא"ל: zoharavr@012.net.il

שמות בעקבות מורשת הקרב של ששת הימים

עם הגיאוגרף סא"ל מיל' יהודה זיו, חבר "צוות" מירושלים בעל "מינוי לחיים" שהוענק לו ע"י הרמטכ"ל דאז משה לוי, לשמש נציג צה"ל בוועדת השמות הממשלתית. גם כשהוא נושק לגבורות, הוא ממשיך לנטוע שמות חדשים ברחבי הארץ. ומהו "הסוד" המסתתר מאחורי שם הישוב "הר אדר"?

יהודה זיו

של הרמה לא זכה אפילו בשם מורשת אחד.

כך גם קרבות השריון בצפון השומרון ובבקעה לא הותירו אחריהם כל שם מורשת רשמי משולחנה של ועדת השמות הממשלתית. גם במרחבי סיני לא קבעה ועדת השמות הממשלתית אף שם מורשת, הוא אומר.

"רק בחבל ימית הוקמו שני מושבים". מסביר יהודה זיו: "מושב 'אוגדה' ע"ש 'אוגדת הפלדה', אוגדת

השריון בפיקוד האלוף ישראל טל שבמלחמת ששת הימים כבשה בסערה את האזור שבין רפיח לאלערש, וכן מושב 'סופה' שאף שמו מסמל את סופת דהרתם של שריוני צה"ל. לאחר הסכם השלום עם מצרים (1982) הועתק מושב 'סופה' אל 'דנגור', מקומו הראשון של קיבוץ נירים, שנודע בעמידת הגבורה שלו בימי מלחמת העצמאות.

לעומת זאת, בשומרון ניתן הכינוי 'אנדרטת הבקעה' לאנדרטה מעשה ידיו של יגאל תומרקין, ושני יישובים נקראו שם בשמות הסמליים 'שבי שומרון' וכן 'בוקע' שב'בוקעייה' שלימים נקרא 'בקעות'. שם זה היה אמור לסמל את בקיעת השחר עם חידוש התיישבות היהודים בשומרון, לאחר אלפיים שנה - אך רשות הדואר ביקשה להחליפו, בשל הדימיון לשמו של מושב 'בוקע' במבואות ירושלים, ולפיכך השם הוחלף ושמו נקרא 'בקעות'.

צומת הכביש שנסלל מעמק האלה לעבר גוש עציון זכה בשם 'צומת עציונה'. בעוד הישוב הקהילתי בצד 'האלון הבודד' של גוש עציון נושא את השם 'אלון שבות'. ואולם **אלו אינם שמות מורשת קרב**.

יהודה זיו, אשר הוציא ספרים בתחום ידיעת הארץ, כגון "בשביל המטיילים", "תרמיל צד", "ילקוט גב" ועוד וכן כתב מאות מאמרים בידיעת הארץ ובמורשת הקרב של ישראל המתחדשת, נותן טעם למיעוט שמות המורשת לאחר מלחמת ששת הימים.

"כנראה, נעוץ הדבר בהישגיה המפתיעים והמדהימים ובתחושת האופוריה הכמעט משיחית שהיתה לאחר מלחמת 'ששת הימים'. תחושה זו באה לידי ביטוי בשיר הנודע מאותם ימים 'המלחמה האחרונה', וכנראה שגל 'ההתנחלויות' גרם להימנעות מופגנת משמות של מורשת קרב, שבמקומם נקבע להם, מטבע הדברים, שפע שמות הנושאים אופי של התרפקות על עברם של 'השטחים'

מאת: ד"ר חניאל פרבר

"ועדת השמות הממשלתית הינה ועדה מדעית ציבורית הממונה על-ידי ממשלת ישראל ועוסקת בקביעת שמות ליישובים ולנקודות נוספות במפת ישראל. החלטות הוועדה מחייבות את מוסדות המדינה.

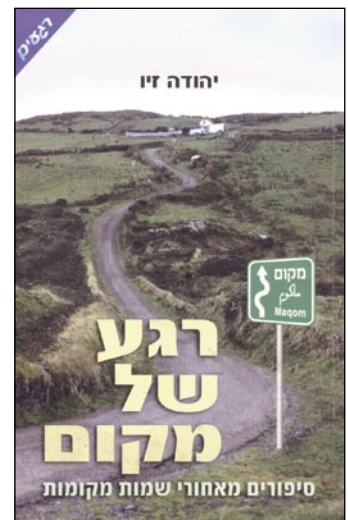
במשך 55 שנות קיומה קבעה הוועדה קרוב ל-9,000 שמות ליישובים כפריים ועירוניים, מחלפים, צמתים, אתרי הנצחה, פארקים, שמות למוקדי תעסוקה מחוץ לתחום הישוב, שמות לעצמים גיאוגרפיים, צירי תחבורה, מעברי גבול וכו'. הוועדה הוקמה בעקבות מלחמת העצמאות ומלחמת קדש, עת עלו על שולחנה בקשות לשמות הנצחה של עוצבות ויחידות באיזור לחימתן או של נופלים בקרבות הללו".

כך מסביר חבר "צוות" ירושלים סא"ל מיל' יהודה זיו, המכהן כ-35 שנה כחבר ונציג צה"ל בוועדת השמות הממשלתית. את השיחה ערכנו עימו לציון מלאת 40 שנה למלחמת "ששת הימים" ושלטנתו בגולן ויש"ע ולציון איחודה של ירושלים.

הגיאוגרף והמחנך יהודה זיו נולד ברוסיה, עלה בגיל שנתיים וגדל בילדותו בטבריה ולאחר מכן ברעננה. הוא היה חבר פלמ"ח ושימש 20 שנה כמורה בבתי ספר יסודיים וסמינרים למורים בתחום ידיעת הארץ וכגיאוגרף של רשות שמורות הטבע. ב-1976 חזר לצבא כראש מדור מורשת קרב וידיעת הארץ. הכוונה הייתה לשירות של שנה אחת שהתארכה ל-10 שנים.

יהודה חבר מכובד של ועדת השמות הממשלתית, כנציג צה"ל, בזכות "מינוי לחיים" שהעניק לו בשעתו הרמטכ"ל רא"ל משה לוי וכן משמש בה כיו"ר ועדת המשנה לשמות יישובים. - אילו שמות קבעה ועדת השמות הממשלתית המנציחים את מורשת הקרב של מלחמת ששת הימים?

"למרבה הפלא, רק שישה שמות מנציחים את מורשת הקרב של מלחמה זו. הגולן שראה הסתערויות של אגודות שריון במעלה שוליה

"רגע של מקום" - סיפורים שרק יהודה יודע, על מה ש"מסתתר" מאחורי שמות יישובים, הרים, צמתים, עמקים ועוד

שמות בעקבות מורשת... (המשך מעמוד קודם)

גבעת התחמושת צילום: משה מילר (לע"מ)

גרעין של משרתי קבע בצה"ל הקים ב-1986 יישוב קהילתי ובעקבות צלצול השם 'גבעת הרדאר', הציעה להם ועדת השמות הממשלתית את השם 'הר הדר', שיש בו משום מתן כבוד והדר לנופלים על כיבוש המשלט במלחמת העצמאות ובמלחמת ששת הימים. אך החשש חסר הטעם מפני עקרון 'ההדר הביתרי', שטבע ז'בוטינסקי בשעתו, עם הייחוס המפלגתי המשתמע ממנו, גרם למתיישבים שיעדיפו את השם הסתמי 'הר אדר'."

המשלט במלחמת העצמאות ובמלחמת ששת הימים. אך החשש חסר הטעם מפני עקרון 'ההדר הביתרי', שטבע ז'בוטינסקי בשעתו, עם הייחוס המפלגתי המשתמע ממנו, גרם למתיישבים שיעדיפו את השם הסתמי 'הר אדר'."

"רחוב המפקד" ורחוב "המלאך בלבן" בירושלים
יהודה זיו מעורה גם בשמות שנקשרו ב"ששת הימים", לא רק דרך ועדת השמות הממשלתית, אלא גם דרך ועדת השמות העירונית בירושלים.

בצפונה של גבעת חנניה (אבו תור) הצופה לעבר הר הבית קבעה ועדת שמות הרחובות העירונית של ירושלים את השם "רחוב המפקד" ע"ש המג"ד מיכה פייקס מחטיבת ירושלים, שהוא ופקודיו נפלו בכיבוש חלקה המזרחי של השכונה. שם הרחוב "המלאך בלבן" ניתן לציון גבורתה של אסתר ארדיטי-בורנשטיין - שנודעה בצל"ש אשר הוענק לה בעודה חובשת בחיל האוויר, על חילוץ נועז של טייס ונווט מתוך מטוס בוער. רחוב זה נושא את זכר התלוותה הנועזת של אסתר אל כוח הצנחנים במזרח ירושלים, שזיכתה אותה גם בכינוי "המלאך של הצנחנים".

ב-36 שנותיו כחבר ועדת השמות הממלכתית הציע יהודה זיו שמות עבריים רבים ליישובים רבים. אהבתו העזה לארץ ולמורשתה נותנים לו כוח ועוצמה להמשיך גם היום בפעילות זו, כשהוא נושק לגבורות.

מימי המקרא, המשנה והתלמוד.

לכך יש דוגמא קולעת בהצעתו של פרופ' שמואל ייבין, מנהל רשות העתיקות וחבר ותיק בוועדת השמות הממשלתית. הוא הציע לקרוא ליישוב שקם מיד לאחר מלחמת 'ששת הימים' בשארם א שיה' לפי צלצול שמו הערבי, בשם 'שער ההמשך', אולם בסוף הוחלט על השם "אופירה" שנלקח מן המקרא, מעיד יהודה זיו.

- נוכח הקרבות לכיבוש החלק המזרחי של העיר ואיחודה של ירושלים - "הר הבית בדינו" - האם זכתה ירושלים העיר לשמות מורשת במרחבה?

"בעקבות הקרבות על ירושלים וסביבותיה קבעה הוועדה הממשלתית שמות מורשת נוספים.

השם הראשון הוא 'המיתבר', בצפונה של העיר. זהו איזור שבמערבו הוקמה 'גבעת המיתבר'. רחובה הראשי של 'גבעת המיתבר' נושא את השם 'ששת הימים' והאחרים נקראו בשמות מחצי האי סיני. רחובה הראשי של השכונה הסמוכה 'רמות אשכול' מכונה בשם כובשי המיתבר, לוחמי 'חטיבת הראל'.

השם השני הוא 'גבעת התחמושת' שכובשיה הונצחו עם חבריהם ברחוב 'חטיבת הצנחנים' לרגלי חומתה הצפון מערבית של העיר העתיקה - וכן הכינויים 'גשר סיירת הצנחנים' בנחל קדרון. ו'מוצב הפעמון' שממזרח לרמת רחל (בניית שכונת 'ארמון הנציב' באותה סביבה בלעה את 'מוצב הנקניק', כפי שהמקום נקרא בעבר).

שם המורשת השלישי הוא 'גבעת המטוס' בדרומה של העיר, לזכר מטוס חיל האוויר שהופל מעליה במלחמת ששת הימים ממערב למנזר 'מר אליאס'.

'גבעת הראדר' הוא כינוי מימי מלחמת העולם השנייה ומלחמת העצמאות שוועדת השמות קבעה אותו כשם המורשת הרביעי בעקבות כיבושה בקרב עז במלחמת 'ששת הימים' על-ידי לוחמי חטיבת השריון 'הראל', בתנועתם לעבר נבי-סמואל, תל אל-פול ו'המיתבר'.

גרעין של משרתי קבע בצה"ל הקים ב-1986 יישוב קהילתי ובעקבות צלצול השם 'גבעת הרדאר', הציעה להם ועדת השמות הממשלתית את השם 'הר הדר', שיש בו משום מתן כבוד והדר לנופלים על כיבוש

צילום: יעקב מאסטר

40 שנה לעיר ש"אחדה לה יחדיו"

"מסלול האנדרטאות": הר-הרצל כעדות להיסטוריה של מאבק וגבורה

סיור בין קברי הלוחמים בבית העלמין הצבאי בהר הרצל יכול להיות חוויה מעשירה וגם מעוררת זקיפות קומה. לא רק שכול ואובדן, אלא סיפור הציונות והמדינה

מאת: ד"ר אדם אקרמן*

אחת האנדרטאות הנודות תחושה אמיתית של הליכה בסמטה ירושלמית, היא של נופלי הרובע היהודי בתש"ח. כולם טמונים היום בקבר אחים בהר הזיתים. זוהי אנדרטת הליכה, שמעליה חקוק הפסוק מספר ישעיהו ס"ו 14 "וראיתם ושש ליבכם ועצמותיכם כדשא תפרחנה". פסוק זה התגלה חקוק גם בחפירות הר הבית, על אחת מאבני הכותל המערבי.

האנדרטאות מעוצבות בעוצמה ונותנות ביטוי רב רושם לאירועים ולנופלים. הסיור מתחיל באנדרטה לחללים היהודים בצבא הרוסי במלחמת העולם השנייה. מתוך כחצי מיליון יהודים ששירתו בצבא זה ולחמו באויב הנאצי, כ-200 אלף נפלו במערכה ורבים עוטרו באותות הצטיינות. סמוך לה האנדרטה לחללים היהודיים בצבא פולין, שמתוך כ-150 אלף חיילים יהודים שגויסו לצבא הפולני בספטמבר 1939, כ-60 אלף אבדו במחנות שבויים או נהרגו. האנדרטה הבאה במסלול המבקרים, היא לזכר חללי מתנדבי הישוב בארץ ישראל, אשר שירתו בשורות הצבא הבריטי שמאות מהם נפלו במערכה. מרשימה במיוחד היא האנדרטה לזכר חללי האוניה "ארינפורה", אחת מספינות שיירת אוניות תובלה של הצי הבריטי, שנפגעה בים התיכון על-ידי מטוסים גרמניים. האוניה טבעה

עצוב לטייל בבית קברות, אך סיור בין קברי הלוחמים בבית העלמין הצבאי בהר הרצל יכול להיות חוויה מעשירה וגם מעוררת זקיפות קומה. לא רק שכול ואובדן, אלא סיפור הציונות והמדינה. עצב ויגון על פרשות כואבות, אך גם מימד היסטורי וערכי. כך הוחלט באחרונה במשרד הביטחון ובאמצעות היחידה להנצחת החייל, נפתח מסלול מבקרים באורך של כשני קילומטרים בין האנדרטאות וחלקות הקברים השונות. כתוצאה מהחלטה הזו הופך הר הרצל, בו קבורים חללי מערכות ישראל, לאתר תיירותי. אתרי זיכרון ייחודיים עם שליטי הסברה קצרים, יוצרים מסלול הליכה נוח עם 28 "אבני דרך". השלטים מעוררים את המבקר להעמיק במסע ההיסטורי של המאבק להקמת המדינה והמחיר הכבד המשולם עדיין להגנתה. נוסף להיות בית קברות של מלחמות תש"ח, מבצע "קדש", מלחמת ששת הימים, מלחמת יום הכיפורים ומבצע שלום הגליל - ישנן אנדרטאות פיסוליות לזכר אירועים המבליטים גבורה יהודית וסבל אזרחים שנפלו בפעולות איבה וטרור.

“מסלול האנדרטאות”... (המשך מעמוד קודם)

אתרי זיכרון ייחודיים עם שלטי הסברה קצרים, יוצרים מסלול הליכה נוח עם 28 “אבני דרך”. השלטים מעוררים את המבקר להעמיק במסע ההיסטורי של המאבק להקמת המדינה והמחיר הכבד המשולם עדיין להגנתה. נוסף להיותו בית קברות של מלחמות תש”ח, מבצע “קדש”, מלחמת ששת הימים, מלחמת יום הכיפורים ומבצע שלום הגליל - ישנן אנדרטאות פיסוליות לזכר אירועים המבליטים גבורה יהודית וסבל אזרחים שנפלו בפעולות איבה וטרור

במלחמת השחרור. הם עלו לארץ כבודדים, בעיצומה של מלחמת העצמאות גויסו לצבא ונהרגו בקרבות תש”ח. ניצולי שואה אלו היו נצר אחרון של בני משפחותיהם, אשר נספו כולם בשואה. מובלטת מאד המערכה סביב ירושלים במלחמת העצמאות. ישנם קברי אחים לחללי לטרון, משלט הרדאר, המערכה על גוש עציון, מחלקת הל”ה ושיירת נבי סמואל. ראשוני הנופלים במערכות ישראל שנקברו בהר הרצל הם חברי ניל”י, אבשלום פיינברג ויוסף לינסקי.

בסיומו של המסלול, ישנה האנדרטה של נפגעי פעולות האיבה, כאשר ראשון המונצחים בה היה אברהם שלמה צורף, אשר נרצח בירושלים ב-1851. כך משולבים בבית העלמין הצבאי, אזרחים וחיילים שנפלו במערכות ישראל או נפגעו בפעולות איבה בארץ ובדרך אליה.

*ד”ר אדם אקרמן - חוקר ומחבר ספרים בנושאי התפוצה היהודית וטיולים ייחודיים בירושלים ומדריך בכיר בירושלים.

כאשר עליה יותר מאלף חיילים ובהם 334 מתנדבים יהודים מארץ ישראל. היא מעוצבת כחרטום אונייה עם ארובה ולאורך בריכת המים, חרוטים השמות של 140 אנשי פלוגת התובלה, מתנדבי הישוב שטבעו בים. הגלעד הבא הוא לזכר מתנדבי הישוב העברי, שהתנדבו לשירות בצבא הבריטי נגד גרמניה הנאצית, והובאו לקבורה בבתי עלמין צבאיים באירופה ובצפון אפריקה. מחשבות רבות מעוררת יד לצנחני הישוב בארץ, שנפלו במלחמת העולם השנייה. בין השנים 1943-1944 נשלחו 32 מתנדבים מבני הישוב לצניחה באירופה הכבושה על-ידי הגרמנים כדי לעשות להצלת אחיהם היהודים. שנים עשר צנחנים נתפסו על-ידי הנאצים, מתוכם הוצאו להורג שבעה. עצמותיהם של חנה סנש, חביבה רייק ורפאל רייס הובאו למנוחת עולם בהר הרצל ולצידם הונחו כריות מצבה לזכר יתר הצנחנים שנפלו.

מרשימות ביותר הן האנדרטאות הנוספות המנציחות קברי אחים לזכר אסונות ימיים, כמו זו של כ”ג יורדי הסירה, שיצאו במאי 1941 לפעילות חבלה במתקני הנפט בטרופולי, לבנון, שסיפקו דלק לכוחות גרמניה. הסירה על מטענה ו-23 אנשיה לא הגיעה ליעדה ועקבותיה נעלמו. אנדרטה נוספת היא של אונית המעפילים “סלבדור” שיצאה ב-1940 מנמל ורנה בבולגריה וטובעה בים עם 238 נוסעיה.

אסון אחר המתועד באנדרטה, הוא של הספינה “אגוז”, שעסקה בהברחת יהודים ממרוקו וטבעה ב-1961 עם 44 עולים. הביקור באנדרטה לחללי הצוללת “דקר”, מעורר צער והזדהות רבה עם הנספים. מסיירים במבנה דמוי צוללת, בו מונצחים 69 אנשי הצוות שאבדו במצולות. הצוללת שהפליגה ב-1968 מחופי אנגליה בדרכה אל חופי ישראל, נעלמה ורק ב-1999 נמצאה שקועה בקרקעית הים התיכון. כאשר יורדים לחלל הפנימי של האנדרטה, תלויים לאורך הדפנות לוחות אבן עם אישיים ועליהם פרטי הנספים. באנדרטה ייחודית “נצר אחרון”, מונצחים 275 ניצולי שואה שנהרגו

היו"ר שבקו האש של הטיילים

אל"מ מיל' אילן פרץ, יו"ר סניף נתיבות-שדרות

שכלל הסעה ע"ח מחוז צפון באוטובוס משדרות לאור-עקיבא, והשתתפות באירוע ללא תשלום, כאשר החברים מהצפון "פותחים שולחן", ובעיקר "פותחים את הלב" למשפחות שהגיעו משדרות. "זה היה ערב עשיר, מהנה ומפרגן", אמר דוד שניאור אחד מחברי ההנהלה משדרות.

בחג החנוכה האחרון חולק לחברים שי מיוחד מטעם "צוות", שניתן על בסיס תקציב מיוחד כדי לעודד ולסייע לחברים משדרות שתחת אש. בין מקבלי השי היה גם החבר הידוע עמיר פרץ שלא נכח בביתו כאשר השי הגיע, אך אשתו אחלמה אירחה את הנציגים בחום רב. לאחרונה בחודש אפריל 2007 היו אנשי הנהלת הסניף שותפים גם באירוח ההנהלה הראשית של "צוות", בעת שזו קיימה ביקור בשטח, במרחב מחוז הדרום של "צוות".

בהנהלת הסניף 6 חברים מנתיבות ו-4 משדרות. בסיוע אינטנסיבי של מחוז הדרום מתגברת עתה הפעילות, במיוחד בשדרות, כשהמגמה להעמיק את הקשר החברתי והסיוע הנפשי והכלכלי לחברים - כמובן במסגרת האפשרויות והתקציבים שהמחוז יכול להעמיד.

סניף שדרות-נתיבות הוא סניף "צעיר" במושגי "צוות", שנוסד אך לפני שנתיים, ב-2005. בתוקף המציאות הביטחונית הקשה, הוא "בחדשות" בהיותו סניף "קרבי", שחלק גדול מחבריו ומשפחותיהם עומדים בקו האש של הטיילים, הנורים מזה חודשים ארוכים מרצועת עזה, לעבר בעיר שדרות.

42 משפחות שהן רבע מכלל חברי הסניף, המונה 162 חברים, נמצאים תחת איום מתמיד זה.

אל"מ מיל' אילן פרץ, הוא בוגר הפנימייה הצבאית ליד גימנסיה הרצליה בת"א משנת 1970, שעשה חיל בצה"ל, הוא יו"ר הסניף. מרחב הסניף מתפרס על פני הערים נתיבות ושדרות ועל פני 25 מושבים במועצות האזוריות מרחבים ושער הנגב. הסניף אמור כמובן לטפל בכל הנושאים השגרתיים של סניף, דהיינו נושאי חברה, סיוע במידת האפשר באיתור תעסוקה, רווחה, חלוקת שי וכו', אך המציאות כופה על חברי ההנהלה, שבראשם עומד, כאמור, אילן פרץ, לטפל גם בנושאים הייחודיים של איזור המצוי תחת איום והתפוצצות טילים.

המקרה הכואב הבולט ביותר שמציין את המציאות הזו, הוא המקרה של איש "צוות" **יונתן אבוקסיס**, שבתו **אלה חיה ז"ל**, נהרגה לפני למעלה משנה מפגיעת טיל בעיירה שדרות. חברי ההנהלה התגייסו לסייע למשפחה ברגעיה הקשים.

כתשובה לאיום על משפחות החברים משדרות, עושה ההנהלה מאמץ מיוחד לשלב את החברים האלה באירועי הסניף, לעיתים גם ללא תשלום. בחג החנוכה האחרון, לדוגמא, הוזמנו החברים משדרות לאירוע החגיגי שהתקיים באור-עקיבא, והיו אורחי כבוד של 3 סניפים מהצפון: חדרה, העמקים וטבריה.

24 חברים וחברות משדרות שהתפנו למפגש זכו באירוח כ"יד המלך",

המציאות כופה על חברי ההנהלה, לטפל גם בנושאים הייחודיים של איזור המצוי תחת איום והתפוצצות טילים. המקרה הכואב הבולט ביותר שמציין את המציאות הזו, הוא המקרה של איש "צוות" יונתן אבוקסיס, שבתו אלה חיה ז"ל, נהרגה לפני למעלה משנה מפגיעת טיל בעיירה שדרות. חברי ההנהלה התגייסו לסייע למשפחה ברגעיה הקשים

אילן פרץ, מימין, עם חברים באירוע במחוז דרום

לשוטט ברשת עם מנוע חיפוש

כמי שמשוטט הרבה במרחבים העצומים של האינטרנט (ואני בטח לא היחיד), אני שואל את עצמי מדי פעם - מה באמת מעניין את רובנו, ומה שיותר חשוב איך נוכל להגיע לאותם אתרים אשר מעניינים אותנו? הפעם אשתף אתכם במעט הניסיון שרכשתי בשיטותי באינטרנט. אתחיל במנועי החיפוש או כמו שהם נקראים Search Engines

בעריכת שלמה בריינס

עצמו ישנו גם מדור מחשבים מלא עניין ותוכן עבורנו.

האם כבר שמעתם על www.youtube.com

האתר התפרסם בכך שהוא מאפשר לכל אחד להעלות ולשמור שם את קובץ הווידאו שלו, ללא כל צנזורה פוליטית או מוסרית. שווה הצצה.

ומה עם ה-BLOG המפורסם?

אם רציתם לשתף אחד או הרבה מחבריכם ואפילו סתם זרים בחוויות שחוויתם - הרי שהבלוג הוא המקום עבורכם. כנסו לדוגמא למדור הבלוגים בפורטל "תפוז" www.tapuz.co.il/blog שם תמצאו את כל מה שרציתם לשאול ולא ידעתם את מי לשאול.

ומה עם השוואת מחירים?

אתר www.zap.co.il מאפשר לנו להשוות מחירים בכל החנויות המקוונות וגם הרגילות. נסו ותיהנו. לסיכום: כל האתרים שציינתי כאן הם רק דוגמא מייצגת למיגוון הענקי של האתרים הקיימים.

מנוע החיפוש מאפשר לנו לחפש במרחבי הלא נודע את אותם האתרים המכילים את המידע שאנו מחפשים.

בעמוד הבית של- **YNET** www.ynet.co.il נקליק על הסימניה "מחשבים", ובחלקו העליון של העמוד נראה חלון חיפוש. נרשום **"search engine"** ואז **"enter"** - ונקבל לפחות 20 תוצאות לחיפוש כאשר כל אחד מהם מתאר מנוע חיפוש אחר.

לכל אחד מאיתנו מתאים לפחות מנוע חיפוש אחד - רובנו משתמשים במנוע ששמו **GOOGLE** אותו נמצא באתר www.google.com נרשום לדוגמא את המילה "גימלאי" בחלון החיפוש, ומיד יעלו לנו עשרות אתרים המכילים מידע בנושא.

אתרי מחשבים ואינטרנט בעברית

מלבד מדור המחשבים באתר www.ynet.co.il המכיל מידע נרחב ומגוון, ישנם אתרים נוספים כגון <http://www.haaretz.co.il/captain/pages/indexCaptain.shtml> או קפטן אינטרנט כפי שנהוג לקרוא לו בקצרה. ישנו גם מדור המחשבים של **WALLA** www.computers.walla.co.il ובקיצור, בכל פורטל המכבד

אתר "צוות" המחודש מזמין אותך לגלוש
www.tzevet.co.il

י.כ.* עבר ניתוח וקיבל החזר כספי של 14,000 שקל מחברת הביטוח "הפניקס"

מאת: אילן דולפין יו"ר ועדת הבריאות ועמיר להב מנהל הביטוח הרפואי

הבריאות 1-700-700-251 לשם קבלת מידע עדכני ופירוט הזכויות המגיעות לכם בפוליסת הביטוח.

* הערה: מטעמי סודיות רפואית, השם המלא של י.כ. שמור אצל מנהל הביטוח הרפואי והסיעודי של "צוות".

השתתפות עצמית בניתוחים

לפי תנאי הפוליסה ביטוח "בריאות בצוות", לכל ניתוח יש השתתפות עצמית (פירוט בנספח א' עמ' 38-44 בחוברת הביטוח). קיימת אפשרות פשוטה ולא מסובכת להימנע מהשתתפות העצמית, זאת בהפעלת הביטוח הנוסף שיש למבוטח בביטוחים המשלימים של קופות החולים ("מושלם", "מגן זהב", "שיא" וכו') לניתוח הפרטי המתוכנן. גם השתתפות חלקית של הקופה במימון הניתוח, תבטל את הצורך של המבוטח בתשלום ההשתתפות העצמית במסגרת ביטוח "בריאות בצוות". לפרטים נוספים: מוקד "בריאות בצוות" 1-700-700-251.

ביטוח תאונות אישיות (נכות צמיתה)

בעל הפוליסה של תאונות אישיות ("חבר"), העביר את האחריות לביטוח זה מחברת הביטוח "שירביט" לחברת הביטוח "איילון". חוברת עדכנית המפרטת את תנאי הביטוח נשלחה לבתי המבוטחים. להלן ההשוואה בין הביטוח ב"שירביט" לבין הביטוח ב"איילון". לפניות בנושא זה ניתן לפנות למוקד השירות: 1-700-700-682.

ל-י.כ.* נודע שהוא נדרש לעבור ניתוח מורכב. הוא זכר שקרא בביטאון "צוות" מס' 80, שכדאי לברר קודם כל מהן זכויותיו מהביטוח. הוא פנה טלפונית למוקד וקיבל הנחיות כיצד להפעיל את ביטוח "מגן זהב" של "מכבי שירותי בריאות" שבו הוא חבר, כך שלא ידרש לשלם השתתפות עצמית לניתוח (במקרה זה הייתה ההשתתפות אמורה להיות בסך 4,000 שקל). בסופו של התהליך, לאחר שעבר את הניתוח במרכז הרפואי שבחר בו ועל-ידי המנתח שאותו בחר, כוסתה רוב ההוצאה על הניתוח על-ידי "מכבי שירותי בריאות" ו-י.כ. קיבל פיצוי כספי של 14,000 שקל מ"הפניקס". מבוטחים יקרים, המקרה הרשום כאן מלמד כי חשוב מאוד, לפני שעוברים ניתוח, כבר ברגע שנודע הצורך, לפנות מיידית ל"מוקד

ביטול ביטוח הבריאות - משמעות

לאחרונה, קיבלנו פניות מעמיתי "צוות" שביטלו בעבר את הביטוח וכעת התחרטו וביקשו להצטרף מחדש. הם נדרשו למלא הצהרת בריאות - ולא התקבלו מחדש לביטוח, כיוון שמצב בריאותם לא היה תקין. לבטל את הביטוח זה תהליך פשוט. לחזור להיות מבטוח הוא תהליך מורכב. חשוב לשקול היטב לפני שמבטלים את הביטוח!

ביטוח תאונות אישיות (נכות צמיתה) - השוואה בין הפוליסה החדשה לפוליסה הישנה

הנושא	ביטוח ישן	ביטוח חדש
סכום הביטוח לנכות מלאה וצמיתה (100%)	360,000 ₪ (ממועד 15/3/97) 240,000 ₪ (גילאים 65-70) 230,000 ₪ (גילאים 70-75) 65,000 ₪ (גיל 75 +)	350,000 ₪ 175,000 ₪ (מגיל 67 +)
הגדרת הכיסוי הביטוחי	הגדרה מצומצמת- אינה מכסה פגיעה נפשית	הגדרה רחבה - מכסה פגיעה נפשית
זכאות לפיצוי במקרה של אירוע חבלני / טרור	לא מכוסה	מכוסה
כיסוי למקרה של כוויה	לא מכוסה	כיסוי של עד 50,000 ₪. למבוטח מעל גיל 67, בני הזוג ואלמנות - עד 25,000 ₪.
כיסוי למצב סיעודי	לא מכוסה	כיסוי של עד 50,000 ₪. למבוטח מעל גיל 67, בני הזוג ואלמנות - עד 25,000 ₪.
פיצוי יומי עקב אשפוז	לא מכוסה	מכוסה מהיום הרביעי לאשפוז ותקופה מרבית של 183 ימים.
זכויות המבוטחים לאחר השחרור מצה"ל (לא גמלאים)	ביטוח ללא תשלום פרמייה למשך 3 חודשים לאחר השחרור.	ביטוח ללא תשלום פרמייה לתקופה של 3 חודשים לכל שנת שירות ולא יותר מ-12 חודשים במצטבר.
שירות למבוטח וטיפול בחילוקי דעות	ועדת ערער וועדת חריגים שסמכויותיהן מצומצמות.	מוקד שירות. רופא אמן הפוסק בחילוקי דעות רפואיות. ועדת ערער ועדת חריגים משודרגות.

במסמך זה צוינו ההבדלים העיקריים בין הפוליסות. התנאים המלאים והמחייבים הם אלה המופיעים בפוליסות עצמן

שודרג ביטוח השיניים ב"הראל"

פוליסת ביטוח השיניים שבאחריות "חבר", שודרגה בתקופת האחרונה. פוליסה עדכנית נשלחה לבתי החברים.

עיקרי השינוי בטבלה הבאה: שינויים בפוליסת ביטוח שיניים ל"חבר" משרתי הקבע והגמלאים אפריל 2007

טיפולים משמרים

טיפול שורש, חידוש טיפול שורש, עקירות כירורגיות המבוצעים על-ידי מומחה יהיו גבוהים ב-50% לטיפול מאושר מהתקרה, בתקרת ההחזר הנקובה בלוח התגמולים.

טיפול בהרדמה כללית או סד לילה תוך ורידית תקרת חבות המבטח תהא בסך 900 שקל, או 75% מההוצאה בפועל לפי הנמוך מביניהם.

הסרת אבנית במרפאת פריודונט זכאות ל-2 טיפולים נוספים, בנוסף לכיסוי המשמר המבוצע על-ידי שיננית במרפאת פריודונט.

ניתוח חניכיים ו/או הקצעת שורשים יאושר גם אם טרם חלפו שש שנים, אם קיים צורך רפואי מודגם המפורט בכתב.

הוצאת ציסטה פעולה פולשנית כירורגית להוצאת ציסטה (תוספת טיפול).

טיפול פרוטטי יינתן כיסוי לשיקום שיניים אשר יש צורך לבצעם, כתוצאה מבעיה רפואית דנטלית כמפורט: עקירה, טיפול שורש, חידוש טיפול שורש חסר כותרתי מעל 2/3.

שתלים וטיפול שיקומיים על גבי שתלים מבוטח יהיה זכאי ל-4 שתלים ועליהם 4 מבנים וכתרים (יחס של שתל אחד לכתר אחד) בכל לסת.

בנוסף, תאושר התקנת 2 שתלים בלסת תחתונה ו/או בלסת עליונה לצורך עיגון וייצוב תותבת נשלפת קיימת.

השתתפות עצמית לביצוע צילום C.T. במכון צילום הופחתה ל-150 שקל (לפני 4/2007 השתתפות עצמית של 428 שקל).

אורתודנטיה תשלום המבטח למבוטח, המטופל אצל רופא אורתודונט שאינו בהסכם ישולם כמפורט להלן:

מיד עם התקנת המכשיר האורתודונטי ישופה המבוטח בגובה מחצית תקרת חבות המבטח בגין טיפול שאושר על-ידי המבטח.

בסיום ביצוע והשלמת הטיפול האקטיבי שהושלם, ישופה המבוטח בגובה יתרת חבות המבטח (לא כולל רטנציה).

במסמך זה צוינו השינויים העיקריים. התנאים המלאים והמחייבים מופיעים בפוליסת הביטוח.

הפעלת הביטוח המשלים בקופ"ח במקביל ל"צוות" מאפשרת החזר כספי לכיס המבוטח

לתשומת לב מבוטחי פוליסת הביטוח "בריאות בצוות": במקרה של הפעלת הביטוח המשלים בקופת החולים בה החבר/ה מבוטח/ת, במקביל לביטוח "בריאות בצוות", וכאשר יש חסכון כספי בהוצאות של פוליסת "בריאות בצוות" יקבל המבוטח חלק מהחסכון הכספי לכיסו!!! לפרטים נוספים יש לפנות מבעוד מועד למוקד הרפואי העומד לרשות החברים בטלפון 1-700-700-251, פקס: 03-6380399.

מבצע מיוחד:

התייעצות רפואית במרפאות חוץ במימון מלא של "הפניקס"

חשוב ומומלץ, לפני שמקבלים החלטה למהלך רפואי כגון ניתוח, טיפול וכו', לקבל חוות דעת נוספת מרופא מומחה. מבוטחי ביטוח בריאות בצוות רשאים לקבל ייעוץ רפואי חינם (במימון מלא של חברת הביטוח) במרפאות החוץ במרכזים הרפואיים הבאים:

רמב"ם, איכילוב, תל השומר ואסף הרופא. כדי לנצל את הזכאות, יש לפנות למוקד הבריאות של צוות ב"מדנס" (1-700-700-251) לקבלת ההפנייה.

פניות למוקד הבריאות

במוקד יש 6 עמדות מאוישות בנציגי המוקד המטפלים ועונים לפניות המבוטחים. לעיתים נוצר עומס רב ולכן הוחלט שלאחר 4 דקות המתנה יעברו הפניות ישירות לתא הקולי. חשוב מאוד להשאיר בתא הקולי פרטים מלאים, שם ומשפחה, ת.ז. ומספר טלפון, על מנת שיתאפשר למוקד להשיב לפנייה.

במידה ומדובר על פעולה דחופה רצוי לשלוח גם פקס (03-6380399) או לפנות במקרים דחופים בלבד! (במשך שעות העבודה) למזכירות "צוות" 03-6173544 / 03-6173500.

ללא טופס 17 ■ חנים ■ הארכה ל-2007!

חדש לעמיתי "צוות" ובני משפחותיהם המבוטחים ב"בריאות בצוות" בלבד!!!

ידע, מידע רפואי וניסיון מהווים בעשור האחרון מקור חשוב ועדכני לבחינת תהליך רפואי קטן כגדול. לפני קבלת החלטה למהלך רפואי כלשהו (כגון ניתוחים צינתורים וכו') מומלץ לקבל עוד חוות דעת אובייקטיבית מהמומחים מהשורה הראשונה.

"תל השומר", "אסף הרופא", "איכילוב" ו"רמב"ם", מהמרכזים הרפואיים הגדולים והחשובים במדינת ישראל פותחים בפניכם את שעריהם...

ללא בירוקרטיה מיותרת וללא טופס 17 מקופת החולים! באפשרותכם לפנות לקבלת מידע רפואי טלפוני והתייעצות רפואית במרפאות החוץ עם מיטב הרופאים המומחים בתחומים השונים.

טופס ההפניה יועבר ממוקד בריאות ב"צוות". טופס זה מכסה את עלות התייעצות הרפואית בלבד ואינו מכסה בדיקות רפואיות נילוות (כמידה ונדרשות).

פרטים והפניות ניתן לקבל בין השעות 10:00-16:00 במוקד "צוות" בטלפון: 1-700-700-251.

רשימת רופאי קרדיולוגיה (ב"הסדר")

בחברת "בראות בצוות" אשר נשלחה לבתי החברים בדצמבר 2006 נשמטה בטעות רשימת רופאי קרדיולוגיה בצפון ובמרכז.
רצ"ב הרשימה המעודכנת:

שם	מוסד	רחוב	מספר	יישוב	טלפון	אזור
פרופ' ביאר רפאל		ווססון	8	חיפה	04-8341528	צפון
ד"ר בן-דוד יוסף	מכון הלב- מרכז חורב	חורב	15	חיפה	04-8305222	צפון
ד"ר גרוברג לואיס		דרך יפו	145 א'	חיפה	054-5426440	צפון
ד"ר הלון דוד		סמולנסקין	9	חיפה	04-8258983	צפון
ד"ר המרמן חיים		טשרניחובסקי	47	חיפה	04-333535	צפון
ד"ר מאיר אפרים		מרגלית	6	חיפה	04-8242377	צפון
ד"ר מרדלר אמנון	מרכז רפואי חורב	חורב	15	חיפה	04-8305227	צפון
ד"ר נביל מחול		התשבי	9	חיפה	04-8314068	צפון
פרופ' ערבות דן		רנן	3	חיפה	050-7662822	צפון
ד"ר אגרוט אורן		איתן יונה	4	רמת גן	03-5343874	מרכז
ד"ר אדלר יהודה		יבנאלי	4	ראשון לציון	054-4526484	מרכז
ד"ר אור אילן	מרכז הרופאים	סוקולוב	1	הרצליה	09-9502964	מרכז
ד"ר אליאן דן	מלון באזל	הירקון	156	תל אביב-יפו	03-6291105	מרכז
ד"ר ארבל יואל		ביאליק	24	כפר סבא	052-3560074	מרכז
בבט רבינוביץ		בזל	35	תל אביב-יפו	03-5462330	מרכז
פרופ' בטלר אלכסנדר		המייסדים	18	רמת השרון	050-5337322	מרכז
פרופ' בלאסן ברנד		בועז	9	רמת השרון	03-5409157	מרכז
פרופ' בלידן לאונרד		למרחב	54	רמת השרון	03-5401887	מרכז
פרופ' בנאי שמואל	מלר"ם לפנות לנעמי	דפנה	8	תל אביב-יפו	054-4556461	מרכז
ד"ר בנימין זאבי		נורדאו	37	הרצליה	09-9562905	מרכז
ד"ר ברנדיס שמחה		נופית	4	הוד השרון	052-8308531	מרכז
ד"ר גבע בעז		דיסניצ'ק	9	תל אביב	03-6496312	מרכז
ד"ר גויטע ויקטור		האחות חיה	23	רמת גן	052-6667127	מרכז
ד"ר גליק אהרון		הרב קוק	33	בני ברק	03-6199865	מרכז
גליקסון מיכאל		עמק איילון	13	קרית אונו	03-5347468	מרכז
ד"ר גרנדיר אהוד	הרצליה מדיקל סנטר	רמות ים	7	הרצליה פיתוח	050-7624883	מרכז
פרופ' ד. גור	רמת מרפא	ז'בוטינסקי	62	תל אביב-יפו	03-5201515	מרכז
פרופ' דניאל דוד		השלום	52	רעננה	09-7745066	מרכז
פרופ' דרורי יעקב		אלקחי מרדכי	37	תל אביב-יפו	03-5344549	מרכז
הוד חנוך		חד נס	6	רמת גן	03-5794932	מרכז
ד"ר הנדלר אלברטו		פנינת הים	16	ראשון לציון	057-7346120	מרכז
ד"ר הפנר רוברט		רותם	10	רמת גן	03-7360101	מרכז
ד"ר ה - זהב ידעאל	קניון קרית אונו	ירושלים	39	קרית אונו	052-6667114	מרכז
ד"ר הרץ יצחק		מזא"ה	23	תל אביב-יפו	03-6203898	מרכז
ד"ר ואטורי מרדכי		טאגור	30	תל אביב-יפו	054-4536808	מרכז
פרופ' וייס אברהם		דובנוב	10	תל אביב-יפו	03-6955333	מרכז
ד"ר ויצלינג ולנטין		גלור	11	רחובות	050-8257435	מרכז
ד"ר זיסמן יצחק		הירדן	27	שוהם	050-5734583	מרכז
פרופ' חסדאי דוד		קהילת סלוניקי	6	תל אביב-יפו	052-3685610	מרכז
יעקב בר זיו		רבי עקיבא	2	רעננה	09-7915422	מרכז
ד"ר יקירוביץ ולדימיר		נורדאו	23	גבעתיים	050-5580226	מרכז
פרופ' מוטרו מיכאל	מרכז רפואי הרצליה	רמת-ים	7	הרצליה פיתוח	09-592585	מרכז
פרופ' מוטרו מיכאל	מרכז רפואי הרצליה	רמות ים	7	הרצליה	09-9592585	מרכז
פרופ' מיכאל אלדר		סמטת יסמין	24	רמת השרון	03-5302604	מרכז
פרופ' מילר הילטון		שבדיה	5	פתח תקוה	03-9244053	מרכז
מנחם כץ		אלטר מיהוד	10	פתח תקוה	03-9234985	מרכז
ד"ר נוסרטי אילן		שד' ירושלים	48	תל אביב-יפו	03-6822574	מרכז
ד"ר עבד עסלי	הרצליה מדיקל סנטר	רמות ים	7	הרצליה	052-4217100	מרכז
ד"ר פוקס שמואל	מרכז רפואי הרצליה	רמת ים	7	הרצליה	09-9592444	מרכז
פרופ' פוקס תרצה		המיתר	19	רמת גן	03-6164042	מרכז
ד"ר פינקלשטיין אריאל		יצמן	14	תל אביב-יפו	03-6973395	מרכז
ד"ר פרס אברהם	אסותא	ז'בוטינסקי	62	תל אביב-יפו	03-5201436	מרכז

בתגובה למאמרו של אלוף מיל' שלמה גזית מכשיר לייזר ותרופות חדשניות לטיפול בחולי נמ"ג

מאת: תא"ל מיל' אמנון הררי, סגן-נשיא למחקר ופיתוח חברת "לומניס"

אך הקידמה לא נעצרה שם. בשנים 2005 ו-2006 אושרו לשימוש תרופות חדשניות ביותר בשם מקוגן ולוסנטיס, בהתאמה. מדובר בחומרים רפואיים הקרויים "נוגדי-VEGF", שלמעשה מטפלים בשורש הבעיה, קרי החומר המופרש מהתאים הגורם להיווצרותם של אותם כלי-דם אבנורמאליים.

לכן, כיום ניתן לטפל ביעילות רבה בנמ"ג מסוג ניאו-וסקולארי ("רטוב" בעגה לא-רפואית) באמצעות תרפיה פוטו-דינאמית, נוגדי-VEGF או קומבינציה של שניהם.

הערה: תוכנו של מכתב זה משמש לצורכי הסברה כללית בלבד. טיפול רפואי הולם ייקבע אך ורק באמצעות רופא עיניים מוסמך ובהתאם לאיבחון ספציפי של המטופל.

אמנון הררי

אני מבקש להתייחס לכתבתו של אלוף מיל' שלמה גזית שחשף ברבים ובאומץ את מחלת העיניים שלו, ניוון מקולרי גילי (נמ"ג) או AMD, כפי שפורסמה בביטאון "צוות", גיליון מס' 80. במסגרת תפקידי כסגן-נשיא למחקר ופיתוח בחברת "לומניס" הישראלית, שאחד ממוצריה שימש נדבך מרכזי ופריצת דרך בטיפול במחלה, ברצוני להביא לידיעת הקוראים מעט יותר מידע על מיגוון האפשרויות שנוספו בשנים האחרונות לטיפול אפקטיבי במחלת הנמ"ג.

עד לפני מספר שנים מעטות, אחד הטיפולים הבודדים לניוון מקולרי גילי היה באמצעות קרני לייזר פוטו-תרמיות ששימשו להרס אותם כלי-דם אבנורמאליים שהתפתחו ברשתית. למרבה הצער, אחת מתופעות הלוואי המרכזיות של טיפול זה היה אובדן ראייה מקומי (סקוטומה) באותה נקודה שבה פגע הלייזר.

לכן, במרבית המקרים הבחירה בין מתן טיפול או השגחה בלבד הסתיימו באותה תוצאה: קרי, אובדן הראייה המרכזית. נקודת המפנה באה בשנת 2000, כאשר מינהל התרופות האמריקני אישר לשימוש את טכנולוגיית ה-PDT (תרפיה פוטו-דינאמית) לטיפול בנמ"ג. תרפיה פוטו-דינאמית מבוססת על הזרקה תוך-ורידית של חומר הנקרא וורטפורפין (או VISUDYNE® בשמו המסחרי) אשר הינו בעל תכונות ייחודיות הגורמות לו "להיצמד" לאותם כלי דם אבנורמאליים שנוצרו באזור המקולה המצויה במרכז הרשתית.

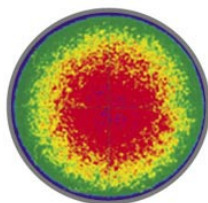
החומר לכשעצמו אינו פעיל עד אשר הוא בא במגע עם אור באורך גל ספציפי (689 ננומטר).

כאשר החומר "מופעל" הוא גורם להרס מקומי של אותם כלי דם אבנורמאליים מבלי ליצור נזק לשכבת קולטני האור (פוטו-רצפטורים) וסיבי עצב הראייה.

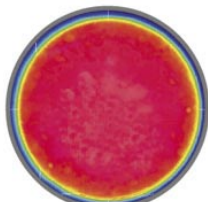
חברת "לומניס" פיתחה את מכשיר ה-OPAL, מערכת לייזר המשמשת להפעלת החומר שמוזרק לדם בתהליך הטיפול בתרפיה פוטו-דינאמית.

Beam Energy Consistency

Lumenis engineers found that fiber optic systems deliver inconsistent energy across the diameter of the treatment area, creating "hot spots". The unique beam homogenizer on the Opal Photoactivator delivers uniform energy across the treatment zone to prevent "hot spots" and to protect against uneven drug activation.

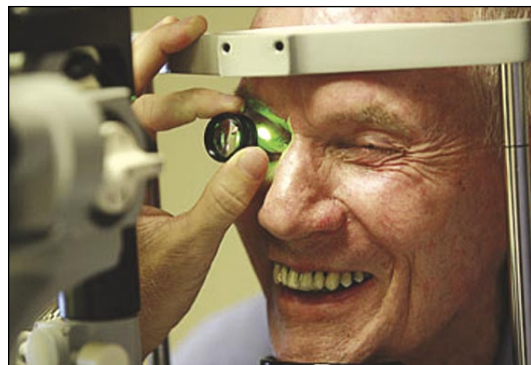
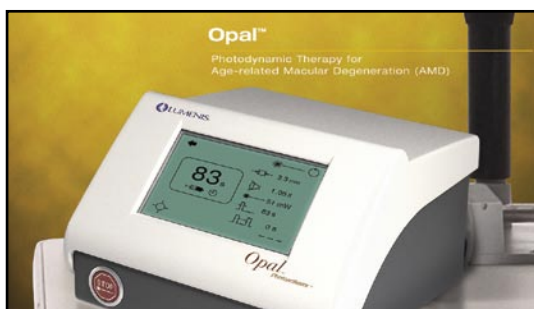

Non-homogenous fiber optics deliver inconsistent energy across treatment zone

Opal LaserLink Optics

Beam homogenization prevents "hot spot" from forming

ההשגחה העליונה וניתוח ההשתלה של ציון שוהרי

הוא מאמין, שהמספר 13 הוא מספר המזל שלו. רס"ן מיל" ציון שוהרי מאמין שלמעלה כיוונו את דרכו לביצוע השתלת כליה. אפילו המגנט של "בריאות בצוות" על המקרר, "קפץ לעיניו" ברגע הנכון, למרות שכבר שנים הוא מונח שם. סיפור של השתלה, אמונה ומוסר השכל

ציון שוהרי כבוחן נהיגה מתנדב במשטרת ראשון לציון

להתלונן על נפחות וכבדות ברגליים. הרופאה בקופ"ח הכללית, בה הוא מבוסס, פטרה אותו בכך שאמרה שבגלל ישיבה מרובה כמורה לנהיגה, זוהי תגובת הגוף. אבל דעתו של ציון שוהרי לא נחה מכך. בכל שנה הוא מבקר בארה"ב, שם יש לו בני משפחה וידידים, ובהם אנשי רפואה. כך גם עשה בינואר 2005. בדיקות והתייעצויות שעשה בארה"ב הובילו למסקנה שתרופות לסכרת פגעו בתפקוד הכליות. הוא מספר שמארה"ב חזר עם הוראה רפואית להפסיק את השימוש בתרופות מאזנות סוכר, ואכן שמונה חודשים הסוכר בדמו היה מאוזן, גם בלי תרופות. הוא המשיך במעקב ובדיקות אבל כבר נוצר כיוון חדש - שאלת תפקוד הכליות.

בנובמבר 2006 התברר שרמת הקריאטנין בדם הגיעה לרמות מסוכנות. הוא הועבר לטיפול ד"ר ילנה גלפרין מ"אסף הרופא". ציון מספר שהוחלט על דעת הרופא בו התייעץ בארה"ב, ד"ר גרוסמן, לעשות ניתוח פיסטולה כדי לשפר את זרימת הדם, לקראת טיפול בדיאליזה, שמטרתה ניקוי הרעלים מהגוף. שוב התערבה ההשגחה.

הוא נפגש באקראי עם רעיית חבר "צוות", שעובר דיאליזה, וזו הזהירה אותו מההשלכות הרפואיות הקשות של דיאליזה, שמדרדרת לאט ובהתמדה את המצב הגופני ואיכות החיים בכלל.

מאת: יוסי פורת

ציון שוהרי, (57) רס"ן מיל" ואיש חיל האוויר, הוא אדם מאמין. כל פרשת השתלת הכליה שלו נתפסת אצלו גם בקשרים ובחיבורים של ההשגחה העליונה. הוא חסיד של המספר 13 - י"ג של היהודים. ב-13 בחודש הוא נולד. ב-13 בחודש התגייס לצה"ל. ב-13 בחודש קיבל את חוות הדעת הרפואית החיובית לעניין השתלת הכליה. אפילו לגבי יום הניתוח יש מעורבות מלמעלה: את ההשתלה עבר ביום שישי 12.1.2007. שזהו יום האזכרה של דודו, צדוק סקעת ז"ל אשר נפטר בגיל 52, בגלל שסבל ממחלת כליה. אבל אותו דוד נגלה אליו פעמיים בחלום, בטרם הניתוח, ונראה מחייך אליו אי-שם מלמעלה. ככה זה כשאתה מאמין ורואה כיצד ההשגחה העליונה מחברת עבורך חיבורים.

בין "הירוקים ל"כחולים" וחזרה

עוד בשלב הפרישה מצה"ל, אף בטרם סיים את חופשת הפרישה, כבר נמצא ראוי לשמש כבוחן נהיגה ("סטטר") במשרד הרישוי. בתוך זמן קצר היה סגן מנהל משרד הרישוי באזור ראשון-צ'רחובות-לוד, והיה למעשה מנהל האזור, בזכות ניסיון הניהול העשיר בצבא. 5 שנות עבודה שם היקנו לו תעודת הוראה לנהיגה, וכך הפך למורה נהיגה, עיסוק שהוא ממשיך בו גם כיום.

ציון שוהרי סבל ממחלת סכרת במשך 25 שנים, והיה שלב שבו החל

"אל תוותרו על ביטוח 'בריאות בצוות'. הוא מציל חיים והוא משפר לאין שיעור את איכות החיים לחולים. אני אומר לכל חבר 'צוות' כמה חשוב להיות בתוכנית 'בריאות בצוות'. היום אתה בריא, ומחר אתה עלול ליפול. אל תהססו להצטרף לביטוח הזה"

**כיתבו לנו על מעשי התנדבות
ונפרסם אותם בבטאון**

כיתבו לכתובת: יו"ר ועדת ההתנדבות של "צוות"
חיים ירקוני: ת.ד. 2222 בני ברק 51202
yarhaim@zahav.net.il

ציון היה מוטרד. הוא לא רצה לעבור דיאליזה. אבל מהיכן יבוא עזרו? והנה בעודו יושב במטבח ביתו ותוהה על מצבו, קלטה עינו את המדבקה המוצמדת למקרה: "בריאות בצוות" 1-700-700-251. בעיניו זו שוב התערבות מלמעלה. מתוך חשש לתשובה שלילית הוא ביקש מבתו שתתקשר למוקד "בריאות בצוות". התשובה הפתיעה אותו והייתה דווקא חיובית. הוא השאיר הודעה, וכבר כעבור יום אחד חזר אליו מנהל הביטוח הרפואי והסיעודי של "צוות" - עמיר להב.

■ ■ ■

ציון לא היה רגיל לקצב תגובה מהיר כזה. עמיר הסביר את הפרוצדורה והצורך בחוות דעת רפואית; ואכן ב-13.12.2006 קיבל חוות דעת של פרופסור ז' אורבך מנהל היחידה הנפרולוגית ב"אסף הרופא" ושל ד"ר י' וייסגרטן מנהל המכון הנפרולוגי באותו ביה"ח, עם המלצה להשתלת כליה, לאחר בירור התאמה. תוך 4 ימים התקיימה ועדה מקצועית לבחינת התאמתו להשתלה, ולמחרת התקשר ד"ר מיכאל זיס, שמונה כרופא מתאם ההשתלה.

כעבור קצת יותר משבועיים, ב-9 בינואר 2007, נאמר לשוהרי שהוא טס לדונייץ שבאוקראינה, להשתלת כליה. ד"ר מיכאל זיס ליווה אותו, וכן בנוסף מלווה אחד המכוסה על-ידי הביטוח, במקרה זה אשתו, הוא צירף גם את בנו. יום הניתוח היה כעבור 3 ימים, יום שישי 12.1.2007. באותו יום, ערב שבת, התפללו בבית הכנסת שלו וברכו ברכת "מי

שברך". כל המתפללים קראו לשלום. אותו יום הוא גם יום האזכרה של דוד צדוק סקעת ז"ל שנגלה לו בחלום, וחיך אליו. שוהרי מודה לכל מי שעזר בטיפול ובניתוח ושב וקורא לחברי "צוות" המהססים: "אל תוותרו על ביטוח 'בריאות בצוות'. הוא מציל חיים והוא משפר לאין שיעור את איכות החיים לחולים. אני אומר לכל חבר 'צוות' כמה חשוב להיות בתוכנית 'בריאות בצוות'. היום אתה בריא, ומחר אתה עלול ליפול. אל תהססו להצטרף לביטוח הזה".

לחיים ירקוני יו"ר וועדת התנדבות "צוות"

על הירתמות, אכפתיות והתגייסות לטובת יום ההתרמה הארצי למען ילדי אלו"ט וסוכרת נעורים תשס"ז 2007 היענותכם ונכונותכם לסייע הייתה לנו לעזר רב והוכיחה שוב את הצורך בשותפים נאמנים כמותכם תודה מעומק הלב

שולמית נוס
יו"ר סוכרת נעורים

מרגלית תירוש
מנכ"ל אלו"ט

דרושים מתנדבים לעמותת "עזרא למרפא"

לעמותת "עזרא למרפא" בבני ברק, מיסודו של הרב פירר, דרושים מתנדבים לעבודה במחלקת השאלת ציוד רפואי. העבודה כוללת המשך רה-ארגון של המחלקה בנושאים הבאים: שיפור מתן שירות, קבלת קהל, תפעול המחלקה ותחזוקתה.

חברי "צוות" מחזמים לתרום את חלקם בהתנדבות זאת על-פי יכולות אישיות לגבי ימי ושעות העבודה. יש ליצור קשר ישיר עם מנהל מחלקת ההשאלה: משה חזן 052-7650444.

**התנדבו לעבודות אנשי
"צוות" בימ"חים בצפון,
להחזרה לכשירות וכוננות
פרטים אצל מנהל מחוז צפון יצחק חביו
טלפון 04-8204567, 050-2843302**

גידול 50% בהשמות ברבעון הראשון 2007 לעומת הרבעון הראשון 2006

מאת: בנצי נחל מנהל רשות התעסוקה

הסדנאות נערכות במרכז, בצפון ובדרום, מועד מפורט ניתן לקבל במשרדי מינהל התעסוקה, כל חבר באיזור.
ברבעון 2 - 2007 אנו מפעילים מסגרות להכשרת חברים במגזר המיעוטים (דרוזים, בדווים וצ'רקסים), כנסי מעסיקים וכנסי דורשי עבודה.
הביקוש לתעסוקה הולך וגובר, היום נמצאים בתהליכי חיפוש עבודה כ- 2500 חברים, וצפוי גידול ל-3,000 בסוף שנת 2007.
מתחילה סידרת דיונים לבחירת כיווני פעולה ותכניות (חזון) במסגרת ועדת התעסוקה של "צוות". היעד המרכזי הינו מתן תשובה אפקטיבית ונכונה לדורשי העבודה ב"צוות" לביקוש ההולך וגדל.

שנת עבודה 2007 נפתחה במגמה חיובית. מינהל תעסוקה מרכז הגדיל את תפוקותיו והצטרף בהישגיו לתפוקות היפות של מינהל תעסוקה צפון, דרום ויהודה.
רבעון 1 (ינואר-מרץ) 2007 הסתיים בגידול נאה של 50% במספר ההשמות של "צוות" בהשוואה לרבעון 1 - 2006.

השמות "צוות"

מתחילה פעילות תומכת עבודה על-ידי קיום סדנאות לדורשי עבודה.

הכשרות מקצועיות - מנוף לקידום ועשייה

מאת: חיים ברגר ראש מינהל תעסוקה דרום

במהלך שנת 2006 בוצעו ביוזמת מינהל תעסוקה דרום ובאמצעות מעסיקים שביקשו לקלוט גימלאים חברי "צוות", קורסים והכשרות שונים כגון: אתרים (עוזרי מנופאים), עזרה ראשונה, מאבטחים למוסדות חינוך.

חלק מהקורסים התקיימו במשרדי "צוות" מחוז דרום.
באמצעות קורסים והכשרות אלה, שובצו חברי "צוות" דורשי עבודה במפעלים וחברות באזור הדרום וחלקם הגדול ממשיך לעבוד.

מרדכי יעקב, פחימה חיים, ארמה פני - שלושה מהאתרים שהוכשרו לטובת מפעל "אינטל" - על רקע המנופים הפרושים בשטח, עם ראש מינהל תעסוקה דרום, חיים ברגר

רשות התעסוקה

משפחה	שם	תפקיד	כתובת	טלפון	פקס	E-Mail	נייד	שלוחה
נחל	בנצי	מנהל רשות התעסוקה	ברוך הירש 14 בני ברק 51202	03-6173535	03-6165268	mtasuka@tzevet.co.il	050-3516242	135
עותמן	מופיד	ראש מינהל תעסוקה צפון	דרך בר יהודה 52 נשר 36603	03-6173518	04-8200326	wzafon@tzevet.co.il	050-2819533	118
בן-גידה	יעל	רכזת תעסוקה צפון	דרך בר יהודה 52 נשר 36603	03-6173540	04-8200326	wzafon@tzevet.co.il	050-2760218	140
כהן	קרן	מזכירת מינהל תעסוקה צפון	דרך בר יהודה 52 נשר 36603	03-6173518	04-8200326	wzafon@tzevet.co.il		118
קגן	אילנה	ראש מינהל תעסוקה מרכז	ברוך הירש 14 בני ברק 51202	03-6173536	03-6169568	wcenter@tzevet.co.il	050-9340426	136
נחמני	רחל	רכזת תעסוקה מרכז-דן	ברוך הירש 14 בני ברק 51202	03-6173538	03-6169568	awcenter@tzevet.co.il	050-2542055	138
בילר	אורנה	רכזת תעסוקה מרכז-שרון	ברוך הירש 14 בני ברק 51202	03-6173546	03-6169568	awcenter2@tzevet.co.il	050-9895263	146
ברגר	חיים	ראש מינהל תעסוקה דרום	בית לחם 2 בית-החייל ב"ש	03-6173541	08-6439293	wdarom@tzevet.co.il	050-4509801	142
אזולאי	רונית	רכזת תעסוקה דרום	בית לחם 2 בית-החייל ב"ש	03-6173542	08-6439293	adarom@tzevet.co.il	050-2741698	141
ארנון	משה	ראש מינהל תעסוקה יהודה	גאולה 4 רחובות 76272	03-6173533	08-9471239	wyehuda@tzevet.co.il	050-3329726	133
דן	ציונה	רכזת תעסוקה יהודה	גאולה 4 רחובות 76272	03-6173545	08-6471239	awyehuda@tzevet.co.il	050-2776350	145
יהודה	פורר	מנהל מחוז ירושלים	הלל 27 ירושלים 94581	02-6173524	02-6235713	mjerusalem@tzevet.co.il	050-3553458	124

מינהל תעסוקה צפון: "אחד בשביל כולם וכולם בשביל אחד"

משמאל לימין: יעל בן גידה רכזת תעסוקה צפון, שי פיין מנכ"ל כנפית, מופיד עותמן ר' מינהל תעסוקה צפון, גזית משה מנהל התפעול, וכן הפורשים: חיון אלי, כהן מני, ירושלמי יהושע, ליבוביץ חנו, פרדו נתן, פטרנק אייל, כורע ברך: לוי פליקס

תפקידם ודאגתם להצלחת המפעל. על כך אומר נחל כי "פורשי צה"ל במרחב צפון הם אחד למען כולם וכולם למען אחד".

הביא לדפוס: מופיד עותמן ראש מינהל תעסוקה צפון

ראש מינהל תעסוקה צפון, ד"ר מופיד עותמן ורכזת תעסוקה במינהל יעל בן גידה, ביקרו במפעל "כנפית" - מגדל העמק - המייצר חלקי מבנה לעולם התעופה מחומרים מרוכבים ואלומיניום תעופתי.

המפעל הוקם על-ידי רס"ן מיל' שי פיין, יוצא חיל האוויר ומהווה עבורו מפעל חיים, מצליח ומוביל בעולם התעופה. בשנה שעברה התמנה סא"ל מיל' משה גזית, לתפקיד מנהל תפעול של המפעל, לאחר 27 שנות שירות בחיל האוויר, בהן מילא תפקידים מגוונים במערך האחזקה, הביא מניסיונו הצבאי ותרם רבות לקידום המפעל להישגים מרשימים, יחד עם המנכ"ל שי פיין.

כיום עובדים במפעל "כנפית" 6 גימלאים: יהשוע ירושלמי, אייל פטרנק, אלי חיון, נתן פרדו, לוי פליקס ומשה גזית, ועוד 4 פורשים גילאי ביניים, דהיינו פורשי צבא קבע שטרם הגיעו לגימלה, מגובים בבעלי מקצועות צבאיים שרכשו בהיותם חיילים בשירות חובה, במסגרת חיל האוויר.

מנהל רשות התעסוקה אל"מ מיל' בנצי נחל מברך על שיתוף הפעולה ומוקיר את פועלם של מנכ"ל המפעל שי פיין וסא"ל גזית, באומרו כי זוהי דרך ראויה להערכה בה פורש אחד דואג לשילובם של פורשים אחדים. מאידך גיסא הפורשים ראויים לכל הערכה על אופן ביצוע

פרוייקט הקצינים והנגדים לשרות חברי "צוות"

משרד התמ"ת - אגף בכיר להכשרה ולפיתוח כח אדם באמצעות "פרוייקט הקצינים והנגדים", מעמיד בפני חברי "צוות" נגדים וקצינים (בגימלאות) כאחד, האפשרות לקבל שירותים תומכי עבודה לרבות לימודים בקורסי הכשרה מקצועית בתחומי עיסוק הנדרשים במשק העבודה. הפרוייקט הפועל בשיתוף פעולה מלא עם רשות התעסוקה מנוהל מזה שנים רבות ע"י חבר ארגון "צוות". הלימודים בקורסים השונים משולמים על ידי הממשלה מתקציבי הכשרת מבוגרים.

מגוון הקורסים המוצע רחב ונוגע בתחומי עיסוק שיש בהם כדי לתת מענה תעסוקתי, לרבים מקרב החברים הזקוקים להכשרה ולהשלמות ידע. הקורסים מתבצעים במרכזי הכשרה בכל רחבי הארץ.

לשם קבלת פרטים. נושאים ומשכי לימוד והנחיות לדרכי ההרשמה, יש לפנות לאל"מ (מיל') מוטי שגיא, או לגב' אלה שירץ מהפרוייקט,

לפי המען: טלפון: 03-5652701/12 פקס: 03-5652709

דוא"ל: MOTI.SAGI@MOITAL.GOV.IL ELLA.SHIRTZ@MOITAL.GOV.IL

פנייה לחברי "צוות" בכירים במשק וב"צוות"

אני פונה לחברי "צוות" בכירים במשק, המצויים במקומות מפתח, ומעסיקים נוספים אשר ביטאון "צוות" מגיע אליהם. ראו זאת כחובה מוסרית וכעזרה הדדית ואם תרצו כערבות הדדית, לסייע לחברים להגיע למקומות עבודה, אם ישירות אצלכם ו/או בהכוונה וסיוע שלכם.

מי שרוצה יראה זאת ו/או יעשה זאת כמתן בסתר.

אנא זיכרו שהחיים הם גלגל - פעם אתה למטה ופעם אתה למעלה.

**התנדבו
לעבודות
אנשי "צוות"
בימ"חים בצפון,
להחזרה
לכשירות
וכוונות**

**פרטים אצל מנהל
מחוז צפון יצחק חביו**

**טלפון:
04-8204567
050-2843302**

בזכות ההתנדבות ב"צוות"

**ריכז את החומר:
חיים ירקוני י"ר ועדת
ההתנדבות הארצית**

ובקהילה וטבעי הוא שלחבריו ההתנדבות למען הביטחון קרובה לליבם כגון:
■ ההתנדבות למשמר האזרחי ■ ההתנדבות לצה"ל בתחומים שונים (מחסני חירום, פיקוד העורף, טיפול בחיילים ועוד) ■ ההתנדבות למען הביטחון בדרכים ועוד... הרשימה ארוכה.

ללא ספק, מטרות חיוניות הראויות לכל עזרה. אולם יש מטרה נוספת בעלת חשיבות קיומית למדינה: "החוסן הלאומי בקרב בני הנוער".

אנו עדים, לצערנו, לתופעה מדאיגה של "נפל" הולך וגדל בקרב הדור הצעיר שאילץ את צה"ל להחמיר עם אלה שמסתייגים מהשירות הצבאי או משתמטים מהחובה הבסיסית

נושא ההתנדבות בארגון "צוות" מהווה נדבך מרכזי במכלול הערכים והמשימות עליהם סובבת הפעילות של מוסדותיו. ההתנדבות לעשייה למען חברי "צוות" (זכויות, פרט, בריאות, עבודה ועוד), במסגרת הנהלת הארגון, הינה בעלת חשיבות רבה חזקה (בצדק) למרבית תשומת הלב של החברים וה"מנהלים". ניתן לכנות פעילות זו "פנים ארגוניות - למען עצמו".

"ההתנדבות" מחוץ למוסדות "צוות", הינה הפעילות היחידה שהיא למען הקהילה ומפנה אלינו את תשומת הלב הציבורית, כבעלי ערכים איכותיים, כציבור איכפתי, המקדיש ממרצו ומזמנו למען העם והמדינה.

חברינו, שהתנדבו לשרת שנים רבות בצה"ל, שהיו שותפים בהקמתו, בנו אותו לאורך שנים, אימנו אותו ונלחמו במלחמות ישראל, ביחידותיו הלוחמות או תומכות הלחימה - עשו זאת במידה רבה בהתנדבות, מתוך הכרה ואמונה.

"בעקבות לוחמים", רמת הגולן, סוף אוקטובר 2006. אביגדור קהלני (בתמונה משמאל) אחד המג"דים של 1973, מרצה בפני תלמידי כיתות י"ב מכל רחבי הארץ. בכל יום הגיעו כ-60 אוטובוסים עמוסי תלמידים

לשרת בשירות החובה של צה"ל. מראשית הציונות, עמדנו מעטים מול רבים בזכות האמונה שזו דרכנו, שאין דרך אחרת. הנשק שעמד לרשותנו היה דל ורק בזכות המוטיבציה הכבירה ניצחנו במלחמות. נשק חדיש, טכנולוגיה מתקדמת, פלזמות וכו' לא ניצחו במלחמות הבאות מבלי שהאמצעים המתקדמים ביותר יופעלו באותו להט שאפיין את חברי "צוות" לדורותיהם. עלינו לחזק את דור ההמשך ולהיות להם דוגמה. על כן, ועדת ההתנדבות הארצית תפעל במרץ כדי לסייע בהקניית והחדרת הערך של "אהבת מולדת וטיפוח המוטיבציה לשרת בצה"ל",

יחסית למספר החברים בארגוננו, מספר המתנדבים אינו משיבי רצון. יש המצדיקים את אי העשייה בנימוקים שונים ("תרמתי מספיק...", "אני לא מקבל תמורה...", או חוסר זמן, עייפות וכו'). אנו, שחונכנו על ערכי ההתנדבות, לעשות למען אחרים, להוביל, לחנך ועוד... לא מצפים לקבל תמורה. הגמול שלנו הוא הסיפוק והתוצאה של מעשה ההתנדבות. האמנם קשה כל כך למצוא יום בחודש, חצי יום, או אפילו יום בשנה כדי לתרום אותו לעשייה למען האידיאלים שחברי צוות תרמו להם בעבר? יש חברי "צוות" רבים המתנדבים למשימות/פרוייקטים במישור הלאומי

חברי "צוות"

התנדבו למשימות התנדבות!!!

לעזרת צה"ל, לעזרת הנוער, לעזרת העם

הירשם במשרד הסניף שלך

לפרוייקט "צהלה" בכל רחבי הארץ דרושים מתנדבים

"צהלה" - מיזם התנדבותי ארצי לחונכות וקידום בני נוער לאזרחות טובה ומעורבות חברתית.

מטרות "צהלה": חינוך לערכים, ציונות ואהבת הארץ, טיפוח סובלנות ומעורבות חברתית, טיפוח מנהיגות חינוך לאזרחות טובה ותרומה למדינה.

דרישות התפקיד: ההתנדבות היא למשך שעותיים שבועיות לפחות לתקופה של 3 שנים.

תכונות נדרשות: אדם פתוח, מנהיג ומחנך, יכולת לגבש וללכד סביבו בני נוער.

תיאור הפעילות: מפגשים שבועיים עם בני נוער בבית הספר ומחוצה לו, סדנאות, טיולים ובילויים. למתנדב חדש מוצמד חונך שמלווה אותו בשלבים הראשונים.

להרשמה ופרטים נוספים נא לפנות ל:

פרוייקט "צהלה", טל: 02-5411351, פקס: 02-5411358

רח' גואטמאלה 22, ירושלים 96705.

דוא"ל: info@zahala.org

כתובת אתר האינטרנט: www.zahala.org

לחוסנה של המדינה.

יעשה נא כל חבר/ה "צוות" את חשבון הנפש עם עצמו, האם הגיעה העת לנוח על זרי הדפנה?

חברי "צוות" נקראים לתת כתף למשימות לאומיות חשובות אלו, כפי שנמנו לעיל.

חבר "צוות" הנוטה לתרום בתחום אחר שמעניין אותו במיוחד, "יתנדב ויבוא", אם במסגרת הרשות המקומית בראשות הסניף או במסגרת פרוייקט לאומי בראשות ועדת ההתנדבות הארצית כפי שמתפרסם מדי פעם.

יבורכו מאות החברים/ת שתורמים ומתנדבים/ת כיום לעשייה בתחומים רבים ומגוונים.

חברים! היו קשובים לכל קריאה להתנדבות על-ידי ראשי הסניפים או הפרסומים בתקשורת הפנימית של "צוות" (באינטרנט, בביטאון ובמידעונים של הסניפים).

חיים ירקוני, יו"ר ועדת ההתנדבות הארצית

המלחמה המילולית למען המדינה

התנדב לצוות התגובות באינטרנט

משרד החוץ, איגוד האינטרנט הישראלי והג'וינט/עמותת "אשל" מבקשים לגייס בקרב חברי "צוות" חברים הגולשים באינטרנט ושולטים בשפות זרות, כדי להגביר את צוות התגובות ברשת.

מטרת הצוות לאתר מאמרים בעד או נגד ישראל באינטרנט ומתן תגובה מיידית עליהם. העבודה בצוותים לפי שפות. המתנדב יקבל הדרכה מתאימה ויצורף לאחד מצוותי התגובה. מספר חברי "צוות" כבר התנדבו. בוא, קח חלק ב"מלחמה" המילולית למען המדינה.

חבר "צוות" המעוניין להצטרף, יפנה ליו"ר ועדת ההתנדבות, חיים ירקוני במייל yarhaim@zahav.net.il.

זאת מבלי לזנוח את ההתנדבות לעזרת הביטחון או נושאים אחרים בעלי חשיבות לאומית.

אנו נמקד את מאמצינו בתחום החינוך ונעודד התנדבות למען:

■ **הקניית מורשת קרב** על-ידי מתן הרצאות בבתי ספר לתלמידי הכיתות הגבוהות ועל-ידי ליווי תלמידים אלה בפרוייקט "בעקבות לוחמים". אין כמו לוחם ותיק או קצין/נגד בדימוס, היכולים להמחיש לנוער את העשייה המופלאה של לוחמי צה"ל שרשמו פרקים מפוארים בדפי ההיסטוריה של מדינת ישראל.

■ **התנדבות רב-שנתית** לליווי תלמידי תיכון במסגרת פרוייקט "צהלה" שנוסד על-ידי חברנו רן רונן (פקר) וחבורת מתנדביו (רבים מהם חברי "צוות"), העושים עבודה מופלאה וזקוקים למתנדבים נוספים להרחבת פעילותם.

במלחמת לבנון השנייה ולאחריה, חלה התעוררות בהתנדבות ב"צוות". חברי הארגון הרימו תרומות נדיבות. מתנדבי מחוז הצפון, בפעילותם הברוכה, התגייסו לסייע לתושבי הגליל ששהו ימים רבים במקלטם והתנדבו לשקם את מחסני החירום של צה"ל. מתנדבי מחוז יהודה אירחו משפחות בזמן הקרבות ורבים התנדבו לפרוייקט "צהלה". בתקופות האינתיפאדה, חברי "צוות" במחוז ירושלים התנדבו לשליטה על אזורי הפיגועים והגיעו ראשונים לכל מקום

מראשית הציונות, עמדנו מעטים מול רבים בזכות האמונה שזו דרכנו, שאין דרך אחרת. הנשק שעמד לרשותנו היה דל ורק בזכות המוטיבציה הכבירה ניצחנו במלחמות. נשק חדיש, טכנולוגיה מתקדמת, פלזמות וכו' לא ינצחו במלחמות הבאות מבלי שהאמצעים המתקדמים ביותר יופעלו באותו להט שאפיין את חברי "צוות" לדורותיהם

פיגוע. מתנדבי "צוות" במחוז דן הפעילו יחידות משמר אזרחי על טהרת אנשי "צוות" למשימות ביטחון חשובות, רבים מרצים בבתי הספר על מורשת. במחוז השרון סייעו חברי "צוות" באיסוף חבילות מזון וחלוקתן לזקוקים ועוד מעשי התנדבות רבים בקרב האוכלוסיה החלשה בקהילה במחוז הדרום.

פרוייקט "בעקבות לוחמים"

בפרוייקט "בעקבות לוחמים" ברמה ג לקחו חלק כ-200 מתנדבים שהתקבלו בהערכה על-ידי התלמידים והמנהלים. התלמידים דיווחו על שביעות רצון ממלוויהם "הבוגרים", שהיוו דוגמה אישית של דור הלוחמים הוותיקים. פרוייקט זה מתוכנן להתקיים גם בשנה זו.

שומה עלינו להוריש לדור ההמשך את תחושות האחריות שמפעמת עד היום בליבנו, אחריות לשימור עוצמתו של צה"ל ברוח איתנה. חברי "צוות" הם מתנדבים איכותיים והם דרושים ואף חיוניים

פרוייקט "בעקבות לוחמים 2007"

אנו נשתתף גם השנה בפרוייקט "בעקבות לוחמים" ברמה ג. השנה נשתף את כל המחוזות לפי תכנון של משרד הביטחון. הפרוייקט יבוצע במתכונת דומה (עם שינויים קלים) לשנה שעברה.

מועדי הביצוע: 8 באוקטובר 2007 למשך 8 ימי עבודה (עד 18 באוקטובר 2007).

סיור להכנת מדריכי "צוות" ייערך בתאריך 7 אוגוסט 2007 ברמה ג. תתקיים הכנה מוקדמת במחוזות בין התאריכים 22-26 באוגוסט 2007 במרחב המחוז. חברי "צוות" מתבקשים להירשם בסניפים.